

חברי הדירקטוריון

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

זלמן שובל

שמואל אשל

משה באואר

עובד בן עוזר

אדיב ברוך

שלום-יוסף הוכמן

רם הרמלך

פנחס וולובלסקי

אירה סובל

נורית קראוס

גדעון שובל

תוכן העניינים

עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורפיו '88'
נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.

דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2013

5 דוח הדירקטוריון
46 סקירת ההנהלה
54 הצהרת (certification) המנהל הכללי
55 הצהרת (certification) החשבונאי הראשי
57 דוח סקירה של רואי החשבון

תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)

58 תמצית מאזן מאוחד
59 תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
60 תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
61 תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון העצמי
62 תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
65 ביאורים לדוחות הכספיים

דו"ח הדירקטוריון ליום 31 במרץ 2013

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 28 במאי 2013 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013 (להלן: "התקופה הנסקרת"). הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2012. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של 2012.

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הנפיק הבנק לראשונה מניות לציבור והפך בכך לחברה שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה פרק בעלי השליטה בבנק בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2012.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון. הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). הבנק פועל באמצעות 19 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה קמעונאית נרחבת תוך הגדלת בסיס הלקוחות וסל המוצרים והשירותים למשקי בית, תוך גיוון ופיזור תחומי הפעילות הקמעונאיים שלו, דוגמת חשבונות עו"ש, אשראי צרכני ופיקדונות (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית").

על פי התכנית, אסטרטגיית הצמיחה תלויה בהצעת ערך מבודלת ללקוחות תוך פיתוח התמחותו הקמעונאית של הבנק. בבסיסה של התכנית האסטרטגית, הפחתת הסיכון הסיסטמי של הבנק, על-ידי גיוון וגירעון הלקוחות ומקורות ההכנסה המימוניים בדגש על פעילות במגזר משקי הבית, הן בגיוס פיקדונות, והן במתן אשראי ובכלל זה אשראי צרכני.

התכנית האסטרטגית נשענת על ניתוח סביבת התחרות אשר מלמד על פוטנציאל חיובי לגיוס לקוחות מקרב משקי הבית, זאת לאור הריכוזיות במערכת הבנקאית מחד, ומאידיך הגברת המודעות של הלקוח והנכונות שלו להיטיב את מצבו. לצורך הגשמת יעדי התכנית כאמור לעיל פועל הבנק במספר ממדי פעולה שהוגדרו בתכנית האסטרטגית כדלהלן:

- הרחבת פעילותו הקיימת של הבנק, בדגש על הרחבת הפעילות בתחומי העו"ש והאשראי הצרכני.
- פתיחת 3-5 סניפים במהלך שנת 2013 והרחבת מערך הסינוף על ידי שימוש בסניפי וידאו מבוססי טכנולוגיה.
- מעבר לשימוש נרחב באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הלקוח הכוללים בנקאות רב-ערוצית ואפשרות לפתיחת חשבון פיקדון באינטרנט, תוך הקטנת התלות בפעילות הסניפים הפיזיים.
- המשך שדרוג מערכות ה-IT של הבנק הכולל הטמעת מערכת CRM, המשך הטמעת מרכז שירות טלפוני מתקדם, המאפשר את ביצוע מרבית הפעולות הבנקאיות ללא צורך בהגעה לסניף, פיתוח תשתית לעמדות שירות וכספומטים ושדרוג אתר האינטרנט של הבנק. סך היקף ההשקעות הכולל, מוערך בכעשרות מיליוני ש"ח ומבוצע באופן מדורג ומבוקר.

- הצעת ערך פינגסית טובה יותר ללקוח, הן בתחום החסכונות והפיקדונות והן בתחומים צרכניים נוספים. הצעת הערך אינה באה רק על חשבון הרווחיות מהלקוח, אלא מבוססת על הסטת מודל הפעלה לאמצעים טכנולוגיים. מודל זה מאפשר עלויות זולות יותר, מבלי לפגוע באיכות השירות הניתן ללקוח וללא צורך להתפשר על איכות ניהול הסיכונים מצד הבנק.

- העמקת מודעות הצרכנים לדימוי הבנק כבנק תחרותי ויצירתי.

בחודש אוקטובר 2012 החל הבנק במהלך הדרגתי לגייס חשבונות עו"ש בקרב משקי הבית (חשבונות פרטיים). הבנק מבקש לגייס אלפי חשבונות חדשים מקרב לקוחות קיימים וחדשים כאחד במהלך 2013. לשם כך גיבש הבנק הצעת ערך עם פטור גורף מעמלות עו"ש ליחידים תושבי ישראל.

חשבון העו"ש נחשב למוצר עוגן ולפיכך ההתרחבות בתחום חשבונות העו"ש תורמת תרומה מהותית להפחתת סיכוני האשראי ע"י העמקת הקשר עם הלקוחות וגיוון המוצרים הבנקאיים. כמו כן, היא מאפשרת לבנק להרחיב לאורך זמן את בסיס לקוחותיו. הגדלת הריווחיות תושג בעקבות מכירת המוצרים הנלווים.

מטרת הבנק היא לשרת את הלקוחות תוך שמירה על בסיס עלויות צר ומיטבי ולכן פותח קונספט של סניף וידאו שיכול לשרת כ- 3,000 לקוחות, הסניף מאויש על ידי עובד או שניים במשמרת ונשען על טכנולוגיה המאפשרת שיחת וידאו בין הלקוח לבנקאי במוקד הטלפוני.

במסגרת המשך תכנון ובחינת ההתרחבות הקמעונאית, הבנק בוחן הרחבת מספר נקודות המגע עם הלקוח באמצעות שיתוף פעולה עם שותפים קמעונאיים חיצוניים. הבנק רואה בשיתופי הפעולה פתרון אסטרטגי לחסרונו היחסי בפריסת סניפים וזאת, כמובן, בכפוף לבחינה מעמיקה בהיבט ניהול הסיכונים והקצאות ההון הנדרשות בגינה, ובכפוף לאישורים הרגולאטוריים הנדרשים.

בתחום האשראי הצרכני, ממשיכה התכנית האסטרטגית של הבנק את המהלך אשר החל עוד ברבעון הרביעי של שנת 2010, למתן אשראי צרכני ללקוחות הבנק וללקוחות חדשים, הנמנים על מגזר משקי הבית. מהלך זה מביא בהדרגה לפיזור ולגירעון תיק האשראי של הבנק אשר מרוכז במשכנתאות. מאז הרבעון הרביעי של 2010 ניתן האשראי הצרכני להיקף נרחב של לקוחות. בד בבד גדלו ההוצאות בגין הפסדי האשראי מתחום אשראי זה המספק מרווחים גבוהים יותר. הדירקטוריון והנהלה המשיכו לעקוב אחר תהליך חיתום האשראי הצרכני ובכלל זה שיפור מודלי החיתום וביצוע תהליך מתמשך של הפקת לקחים.

בנוסף, שם הבנק דגש רב על חיזוק מערך הפיקוח והבקרה. במסגרת זו חוזקו הפונקציות במעגל הבקרה הראשון והוקמה מחלקת ניהול ותפעול חשבונות קמעונאיים פיקוח והדרכה באגף הסינון, שבמרכז תפקידה פיקוח הדוק על עבודת הסניפים. בנוסף, חוזקו פונקציות הבקרה במעגל השני ובמעגל שלישי, לפרטים ראה פירוט בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם. הבנק ממשיך בפעילות העסקית בתחום לוויו פרויקטים ובניה וזאת תוך בחינה שמרנית של רווחיות העסקאות, ושילוב גופים מוסדיים בסינדיקציות לפיזור סיכון האשראי בעסקאות גדולות, תוך בחינה שוטפת של מצב שוק הנדל"ן.

השינוי בהגדרת ליבת הפעילות של הבנק וההרחבה המסיבית של נקודות המגע עם הלקוח ושל היצע השירותים הקמעונאיים מלווים בבחינה קפדנית על ידי הבנק של השינויים בפרופיל הסיכונים הנגזר ממאפייני הפעילות החדשים ובהקצאות ההון הנדרשות להלימת הסיכונים האמורים.

תכנית העבודה של הבנק לשנת 2013, המבוססת על עקרונות התכנית האסטרטגית, נשענת, בין היתר, על תכנון ההון (יחס הון כולל ויחס הון ליבה) שאישר דירקטוריון הבנק. לאור אי הוודאות הגוברת בסביבה המקרו כלכלית ולאור דרישות רגולטוריות נוספות בעניין תוספת ההון הנדרש לפעילות הבנק, הותאם קצב הצמיחה של הבנק בתוכניתו. לפרטים נוספים ראה פרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים

המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

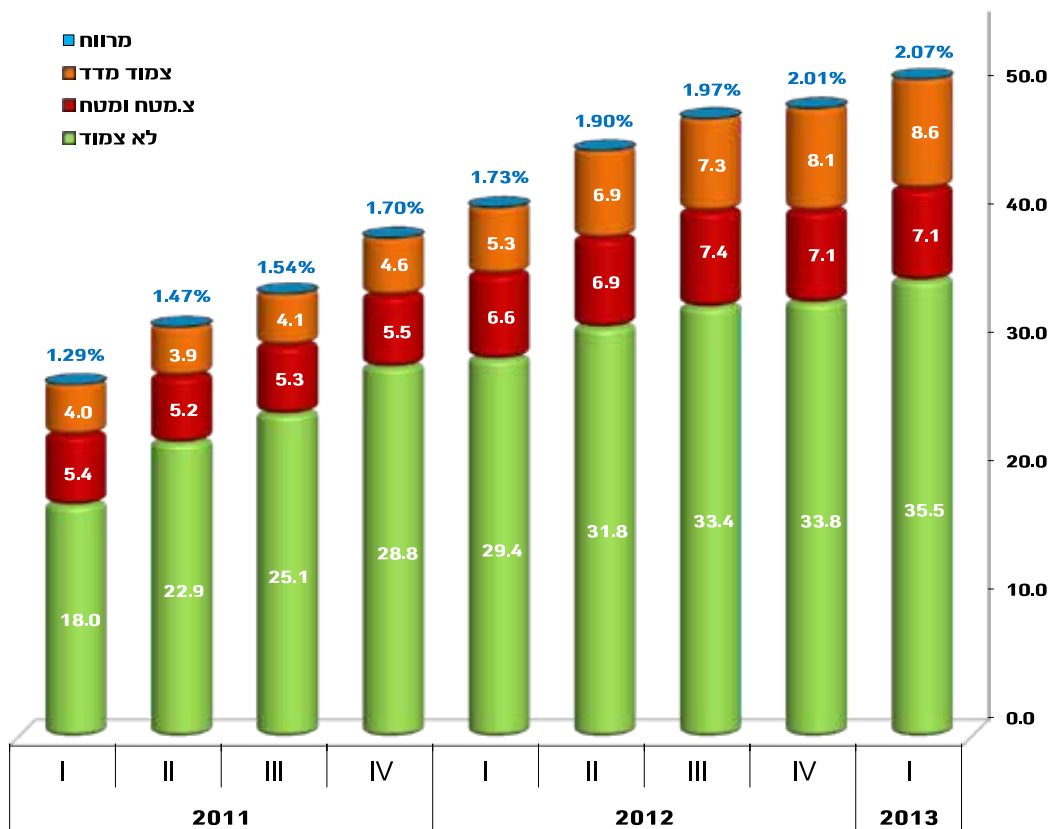
התפתחויות בסעיפי רווח והפסד

הרווח הנקי בשלושת החודשים הראשונים של 2013 הסתכם ב- 5.6 מיליוני ש"ח, לעומת 11.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - קיטון של כ- 50%. למרות גידול מתמשך בהכנסות ריבית, נטו (כ- 6.1 מיליוני ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד) נרשם גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ- 6.3 מיליוני ש"ח ובהוצאות התפעוליות והאחרות בסך של כ- 7.1 מיליוני ש"ח.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 3.3% לעומת 7.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות ריבית, נטו בשלושת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב- 60.4 מיליוני ש"ח, לעומת 54.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ- 11%. הגידול נובע מהמשך שיפור במרווחי המשכנתאות, מגידול ביתרת האשראי הצרכני וכן מהוזלת עלות גיוס מקורות, בין היתר, באמצעות הרחבת ערוצי הגיוס גם באמצעות "מערכת סגורה" (לפרטים אודות "מערכת סגורה" ראה להלן בפרק גיוס מקורות המימון).

להלן נתוני מרווח האשראי - ממוצע רבעוני בשנים 2011-2013 (במיליוני ש"ח)

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשלושת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב- 9.5 מיליוני ש"ח (מזה: אשראי צרכני- 6.1 מיליוני ש"ח- כשליש מסכום זה נובע מהפרשה קבוצתית בעיקר עקב גידול התיק, אשראי לדיור- 1.3 מיליוני ש"ח, הלוואות רכב- 1.1 מיליוני ש"ח ועו"ש וכרטיסי אשראי- 1.0 מיליוני ש"ח) לעומת 3.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשות בגין אשראי לדיור (בתקופה הנסקרת נרשמה כאמור הפרשה בסך 1.3 מיליוני ש"ח בהשוואה לרישום ביטול הכנסה (ריקברי) בסעיף זה אשתקד בסך 2.1 מיליוני ש"ח).

יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה הנסקרת על בסיס שנתי לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) הינו 0.39%, בהשוואה ל 0.37% בתום שנת 2012.

ההכנסות מימון שאינן מריבית בשלושת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב- 2.0 מיליוני ש"ח, לעומת 3.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 47%. עיקר הקיטון נובע מירידה ברווחי הנוסטרו.

העמלות בשלושת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב- 22.2 מיליוני ש"ח, לעומת 23.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון של כ- 5%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בשלושת החודשים הראשונים של 2013 הסתכמו ב-68.1 מיליוני ש"ח, לעומת 61.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ- 12%. עיקר הגידול נובע מגידול בהוצאות שכר ופחת וזאת על רקע יישום התכנית האסטרטגית של הבנק.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של 2013 בסך של 2.3 מיליוני ש"ח. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל- 29.3% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי בבנק של 35.9%, ובהשוואה לשיעור מס סטטוטורי בחברות הכנות של 25%.

התפתחויות בסעיפי הרווח הכולל אחר

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו (לאחר השפעת המס) הסתכמו בירידה של כ-1.4 מיליוני ש"ח לעומת עליה של 3.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה נובע מקיטון ברווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן.

ההתפתחויות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ- 12,352 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 12,292 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 1%.

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה בכ- 2,493 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 2,524 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - קיטון של כ- 1%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה בכ- 1,140 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,361 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - קיטון של כ- 16%.

יתרת ניירות הערך ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה בכ- 1,353 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,163 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 16%.

להלן הרכב ניירות הערך:

אחוז מתוך תיק ניירות הערך ליום 31 במרץ 2013	יתרות ליום		
	31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2013	
	מיליוני ש"ח		
97%	1,140	1,311	אגרות חוב ממשלתיות ישראליות
3%	17	39	אגרות חוב בנקאיות ישראליות
-	6	3	אגרות חוב קונצרניות ואחרות ישראליות
100%	1,163	1,353	סה"כ ניירות ערך

יתרת האשראי לציבור הסתכמה ליום 31 במרץ 2013 בכ- 9,650 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 9,581 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 1%.

להלן טבלת נתוני ביצוע אשראי קמעונאי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
	2012	2013	
שינוי ב-%	מיליוני ש"ח		
- 12%	346	303	ביצועי אשראי לדיור
22%	18	22	מיחזור הלואות לדיור
- 11%	364	325	סה"כ אשראי לדיור (כולל מיחזורים)
26%	108	136	ביצועי אשראי צרכני (כולל כרטיסי אשראי ועו"ש*)
- 49%	41	21	ביצועי אשראי לרכב
- 6%	513	482	סה"כ ביצוע אשראי קמעונאי

(* צבירה נטו של יתרות עו"ש וכרטיסי אשראי במהלך התקופה.

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ליום 31 במרץ 2013 בכ- 9,959 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 9,814 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 1%, לפרטים ראה להלן, בפרק גיוס מקורות המימון.

יתרת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ליום 31 במרץ 2013 בכ- 1,509 מיליוני ש"ח (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 483 מיליוני ש"ח) לעומת כ- 1,581 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 490 מיליוני ש"ח). עיקר הקיטון נובע מפירעון חלקי של אגרת חוב במהלך התקופה המדווחת.

סה"כ יתרת פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ליום 31 במרץ 2013 בכ- 11,468 מיליוני ש"ח לעומת כ- 11,395 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012 - גידול של כ- 0.1%.

ההתפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית של כלל נכסי הבנק (כולל ניירות ערך) אל מול התחייבויות הבנק במגזרי ההצמדה השונים:

שנת	רבעון I		
2012	2013		
2.12%	2.09%		לא צמוד
0.87%	1.39%		צמוד למדד
1.92%	1.99%		מט"ח וצמוד מט"ח
1.67%	1.86%		סך הכול

פערי הריבית במגזר הלא צמוד ובמגזר המט"ח והצמוד מט"ח דומים לפערי הריבית בשנת 2012. העלייה בפערי הריבית במגזר הצמוד מדד נובעת בעיקר משיפור הרווחיות באשראי לדיור וכן מהוזלת מחירי המקורות. לפירוט נרחב ראה תוספת א' בסקירת ההנהלה.

אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. ביום 7 בינואר 2013 התקשרה ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה בהסכם (להלן "חברת הבת"), עם צד ג' לא קשור לבנק, למכירת פעילות ניהול התיקים, כמשמעותה בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, אשר נוהלה על ידה. ביום 21 במרץ 2013 הושלמה העברת פעילות ניהול התיקים של חברת הבת לצד ג' לא קשור לבנק, בהתאם להסכם שבין הצדדים. יצוין כי ההכנסות שנבעו לחברת הבת מהפעילות הנמכרת כאמור, וכן התמורה בגין המכירה כאמור, הן בסכום שאינו מהותי לבנק.

2. ביום 21 במרץ 2013, לנוכח הגידול המואץ במערכת הבנקאית באשראי לדיור בשנים האחרונות במקביל לעליה במחירי הדירות, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר (טיוטה של התקנות האמורות פורסמה לראשונה ב-21 בפברואר 2013).

להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בהוראה החדשה:

א. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואה לדיור ממונפת בעלת רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר 2010 משוקללת ב-100%. על פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו במשקל סיכון של 35% - נשאר ללא שינוי.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 45% ועד 60%, ישוקללו במשקל סיכון של 50%, במקום ב-35%.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 60% ישוקללו במשקל סיכון של 75% לצרכי דרישת הון, במקום ב- 35% או ב- 100%.
- במקביל תבוטל הדרישה (מאוקטובר 2010) לשקלל במשקל סיכון של 100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר שיעור הריבית המשתנה בהן עולה על 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.

ב. ההנחיות קובעות כי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות החל מהדוחות לציבור לרבעון השני של שנת 2013. האמור לא יחול על הלוואות לדיור אשר מוחזקת בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.

ג. בנוסף, קובעות ההנחיות הפחתה בהקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%. מהלך זה מהווה הקלה בדרישות הקצאת ההון ועשוי להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לענף הבינוי והנדל"ן.

כתוצאה מיישום ההנחיות תגדל ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון השני לשנת 2013 בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח ברוטו לפני מס וכ- 12 מיליוני ש"ח נטו לאחר מס. כמו כן כתוצאה מעדכון משקולות הסיכון של הלוואות לדיור צפויה ירידה שנתית בשיעור של כ- 0.2%-0.1% ביחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון. לאור התוצאות של הבנק לרבעון הראשון של 2013 והערכה ראשונית של התוצאות הצפויות לרבעון השני של שנת 2013, מעריך הבנק כי יישום ההנחיות צפוי לגרום לפגיעה מהותית ברווחי הבנק ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2013, וכתוצאה מכך ככל שבגין המחצית הראשונה יהיה לבנק רווח, הוא יהיה זניח. הערכת הבנק בדבר התוצאות הצפויות למחצית הראשונה של שנת 2013 ובדבר הירידה השנתית ביחס ההון רובד 1 לרכיבי סיכון מהווה מידע צופה פני עתיד. ההערכה מבוססת על נתונים לא סופיים, מידע ראשוני ואומדנים. לאור האמור לעיל, עשויות התוצאות הכספיות של הבנק להיות שונות מההערכה האמורה לעיל.

3. בתקופת הדוח וכן לאחריה הבנק מנהל מגעים עם חברת כלל פיננסים בע"מ לרכישת חבר הבורסה שבבעלותה ו/או פעילות חבר הבורסה, אולם למועד פרסום הדוח טרם התגבש הסכם מחייב בעניין זה וטרם סוכמו פרטים מהותיים

לגבי העסקה, לרבות התמורה בגינה. כמו כן, העסקה טרם אושרה עקרונית על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, וממילא בשלב זה אין כל וודאות שהעסקה תתממש.

אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 14 במאי 2013 אישרה הממשלה את התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 אשר כוללת בין היתר את השינויים להלן:

1. העלאת שיעורי מס החברות החל משנת 2014 ל- 26.5% במקום 25%.
 2. שיעורי מס רווח ומס שכר המוטלים על מוסדות כספיים יועלו החל מיום 1 ביוני 2013 ל-18% במקום 17%.
- בהתאם לשינויים אלו יעמוד שיעור המס הסטאטוטורי מיום 1 ביוני 2013 על 36.4% ומיום 1 בינואר 2014 על 37.7% לעומת 35.9% כיום.
- במידה ושינויים אלו יעברו אישור בערכאות המתאימות הבנק צפוי לרשום הכנסה חד פעמית ממיסים נדחים בסך של כ- 1.9 מיליוני ש"ח ומנגד לרשום הוצאה ממיסים שוטפים בהתאם לריווחיות הבנק.

פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 7 (עמוד 203) לדוחות הכספיים לשנת 2012.

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של הבנק ופרטים אחרים שפורסמו בדוח הדירקטוריון מצורפים בנספח לדוח הדירקטוריון.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ידועות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ- 699 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 694 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012. עיקר הגידול נובע מרווחי הבנק בשלושת החודשים האחרונים בסך של 5.6 מיליוני ש"ח, ומנגד חל קיטון מהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך של 1.4 מיליוני ש"ח.

לפירוט בדבר שינויים בהון העצמי ראה הדוחות הכספיים, דוח על השינויים בהון העצמי.

לעניין יעדי ההון תחת הוראות של באזל II ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

הבנק בוחן את צרכי ההון שלו, במסגרת תכנית העבודה השנתית של הבנק, ובהתאם להנחיות בנק ישראל בהתאם ליישום הוראות באזל III ובהתאם להתפתחויות במהלך העסקים השוטף. לבנק אין אפשרות להעריך את סוגי מכשירי ההון שיתפתחו בהתאם להוראות בנק ישראל.

יחס הון הליבה לרכיבי סיכון עומד על 9.7% בדומה לסוף שנת 2012. יחס זה גבוה מדרישת ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית.

להלן מידע לגבי ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה (ממשלתיות, בנקאיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן ההונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה:

סכום ירידת ערך (במיליוני ש"ח)							שיעור ירידת ערך לתאריך הדוח הכספי
סה"כ ירידת ערך ליום		משך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו					
31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2013	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים		
1.7	1.3	1.0	-	-	0.3	עד 20%	
-	-	-	-	-	-	20%-40%	
-	-	-	-	-	-	מעל 40%	
1.7	1.3	1.0	-	-	0.3	סה"כ*	
1.7	1.3	1.0	-	-	0.3	*מזה אגרות חוב ממשלתיות	

התפתחויות עיקריות

כללי

המשק הישראלי המשיך לצמוח בקצב מתון ברבעון הראשון של 2013 וזאת על רקע המצב הפיסקאלי המתגבר בישראל והקיפאון בפעילות הריאלית העולמית. למרות שייצוא הסחורות רשם עליה ברבעון זה אינדיקטורים אחרים ובעיקר יבוא נכסי ההשקעה ירדו. המדד המשולב למצב המשק בחודש מרץ 2013 עלה ב- 0.08% והיה נמוך מהמדדים בחודשיים הראשונים של השנה.

שיעור האבטלה עמד בחודש מרץ 2013 על 6.5%, לעומת 6.8% בסוף שנת 2012.

אינפלציה ושער חליפין

ברבעון הראשון של שנת 2013 עלה המדד המחירים לצרכן ב- 0.02%, המדד ללא ירקות ופירות ירד ב-0.07%, המדד ללא דיור ירד ב-0.09% והמדד ללא אנרגיה ירד ב-0.18%.

בשנים עשר החודשים האחרונים (מרץ 2013 לעומת מרץ 2013), עלה המדד הכללי ב- 1.3% בלבד.

שער החליפין של הדולר ירד ברבעון הראשון של 2013 ב-2.3% ושער החליפין של האירו ירד ב-5.3%.

המדיניות הפיסקלית והמוניטארית

במהלך הרבעון הראשון של 2013 ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי ברמה של 1.75%. בחודש מאי 2013 ירדה הריבית לרמה של 1.5%.

במהלך הרבעון הסתכם הגרעון הממשלתי לסך של כ- 4.6 מיליארד ש"ח, לעומת גרעון של כ- 1.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שוק ההון והכספים

במהלך הרבעון נרשמה מגמה חיובית. עם זאת המחזורים הממוצעים במניות ממשיכים להיות נמוכים מאוד. כמו כן, בחודשים האחרונים חלה האטה משמעותית בקצב ההנפקות של אגרות חוב קונצרניות.

מדד ת"א 25 עלה ברבעון הראשון של 2013 ב-4.4% ומדד ת"א 100 עלה ב-4.9%. מדד איגרות החוב הממשלתיות ירד ברבעון הראשון של 2013 ב-0.2%.

ענף הבניה

במרץ 2013 עמד הביקוש לדירות חדשות על כ- 3,000 יחידות. בשלושה החודשים הראשונים של השנה חלה ירידה בביקוש בשיעור של 0.7% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מספר הדירות החדשות שונתרו למכירה בסוף חודש מרץ 2013 (כ- 20,350 דירות) היה נמוך ב- 6.7% מזה שנרשם בסוף חודש מרץ 2012. על פי ממוצע מכירות הדירות בחודשים ינואר - מרץ 2013, מלאי זה משקף 10 חודשי היצע - מספר החודשים שיעברו עד מכירת כל הדירות החדשות שונתרו למכירה.

כ-37% מהדירות מוצעות למכירה במחוז מרכז, כ-17% במחוז תל-אביב, כ-14% במחוז הדרום, כ-13% במחוז ירושלים, כ-10% במחוז חיפה וכ-5% במחוז צפון.

ענף הרכב

ברבעון הראשון של שנת 2013 נמסרו כ- 57 אלפי כלי רכב חדשים, ירידה של 3.2% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בחודש מרץ נמסרו כ- 18 אלף כלי רכב, ירידה של 10% לעומת מרץ 2012.

תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

הפעילויות העיקריות

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 המשיך הבנק במימוש תוכניתו העסקית.

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפי הבנק וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק. הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים:

- מגזר משקי הבית - לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.
 - מגזר בנקאות פרטית - לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).
 - מגזר עסקי - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות.
 - מגזר ניהול פיננסי - המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.
- פירוט בקשר לתוצאות הפעילות לפי מגזרי פעילות, ההכנסות והרווח הנקי, ראו בביאור 11 - מגזרי פעילות לתמצית הדוחות הכספיים.

פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מרוכזת בחטיבה הפיננסית. בשל העובדה כי פעילות זו נוגעת לכלל מגזרי הפעילות של הבנק וכי לתחום זה מאפיינים ייחודיים וחוצי מגזרי פעילות, תתואר פעילות זו במרוכז בפרק "גיוס מקורות המימון" ולא בכלל מגזר בנפרד.

מגזר משקי בית

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ							
2012*				2013			
משקי בית							
סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות	סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות
במיליוני שקלים חדשים							
הכנסות ריבית, נטו							
43.6	-	17.6	26.0	49.4	-	22.1	27.3
(3.3)	-	(1.8)	(1.5)	(3.6)	-	(2.0)	(1.6)
מחיצוניים							
40.3	-	15.8	24.5	45.8	-	20.1	25.7
14.6	1.9	2.1	10.6	13.1	2.9	1.2	9.0
הכנסות ריבית, נטו							
54.9	1.9	17.9	35.1	58.9	2.9	21.3	34.7
(3.6)	-	(6.3)	2.7	(9.9)	-	(8.7)	(1.2)
הכנסות שאינן מריבית							
(14.3)	(2.4)	(6.9)	(5.0)	(16.2)	(2.7)	(8.4)	(5.1)
סה"כ הכנסות הוצאות בגין הפסדי אשראי							
הוצאות ישירות							
24.1	(0.3)	3.1	21.3	21.3	0.1	2.7	18.5
רווח נקי (לפני העמסת הוצאות עקיפות)							
3.8	(3.0)	(7.2)	14.0	(2.7)	(3.6)	(11.1)	12.0
רווח נקי (לאחר העמסת הוצאות עקיפות)							

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 69% מכלל הכנסות הבנק והוצאות מגזר זה מהוות כ- 77% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות כ- 23% והוצאות עקיפות כ- 54%)

בתקופה הנסקרת נרשם הפסד במגזר פעילות זה בסך 2.7 מיליוני ש"ח אל מול רווח בסך 3.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר השינוי נבע מירידה ברווחיות פעילות המשכנתאות ופעילות בנקאות ופיננסים, בין היתר בשל גידול בהעמסת עלויות עקיפות.

בפעילות המשכנתאות נרשמה עליה בהכנסות ריבית בעיקר בעקבות עליה במרווח המגזר השקלי. כמו כן נרשם בפעילות זו גידול בהוצאות הפסדי אשראי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בעקבות מחיקות תפעוליות.

גם בפעילות הבנקאות והפיננסים נרשמה עליה בהכנסות ריבית בעקבות גידול ביתרות האשראי הצרכני וגידול במרווח פעילות הרכב. יחד עם זאת, נרשם גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בעיקר בגין גידול ביתרות וגידול בשיעור ההפרשה הסטטיסטית.

בפעילות שוק ההון נרשם גידול בהכנסות שאינן מריבית בעיקר בעקבות הכנסה חד פעמית בשל מכירת פעילות ניהול התיקים בחברה בת של הבנק.

לפרטים בנוגע לסביבה העסקית המאקרו הכלכלית ולמחירי הדיור בשלושת החודשים הראשונים של השנה ראה בפרק "התפתחויות עיקריות".

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות וחוזרים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל ומגזר משקי הבית, בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

להלן פירוט לגבי עדכוני חקיקה והוראות רגולטוריות בנושאים הקשורים למתן שירותים בנקאיים למשקי בית:

לעניין הנחיית המפקח על הבנקים מיום 21 במרץ 2013 בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר והשפעתה על הבנק, ראה פרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח לעיל.

מגזר בנקאות פרטית

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ							
2012*				2013			
בנקאות פרטית							
סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות	סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות
במיליוני שקלים חדשים							
							הכנסות ריבית, נטו
5.0	-	2.0	3.0	5.3	-	1.5	3.8
(0.6)	-	(0.3)	(0.3)	(0.6)	-	(0.3)	(0.3)
							מחיצוניים
4.4	-	1.7	2.7	4.7	-	1.2	3.5
2.9	0.6	2.1	0.2	2.7	0.8	1.8	0.1
7.3	0.6	3.8	2.9	7.4	0.8	3.0	3.6
-	-	0.1	(0.1)	0.4	-	0.4	-
(1.7)	(0.1)	(1.1)	(0.5)	(1.7)	(0.1)	(1.1)	(0.5)
							הכנסות שאינן מריבית
							סה"כ הכנסות
							הוצאות בגין הפסדי אשראי
							הוצאות ישירות
							רווח נקי
3.6	0.3	1.8	1.5	4.0	0.5	1.5	2.0
							(לפני העמסת הוצאות עקיפות)
							רווח נקי
0.6	0.2	(0.1)	0.5	0.7	0.3	(0.5)	0.9
							(לאחר העמסת הוצאות עקיפות)

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 9% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות המגזר זה מהוות כ- 10% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות 2% והוצאות עקיפות 8%).

רווחיות המגזר בתקופה הנסקרת דומה לרווחיות תקופה מקבילה אשתקד.

בפעילות המשכנתאות נרשמה עליה בהכנסות ריבית בעיקר בגין עליה במרווחים.

בפעילות בנקאות ופיננסים נרשם קיטון של כ-30% בהכנסות הריבית, בשל קיטון במרווחי הפאסיבה.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

בנוסף לפירוט אשר ניתן בעניין זה ביחס למגזר משקי הבית לעיל והרלוונטי גם לגבי תחום פעילות זה, כפופים השירותים הניתנים במסגרת מגזר זה גם למגבלות ספציפיות של הדינים החלים במדינות התושבות השונות של לקוחות המגזר.

בשנת 2011 נחקק בארה"ב חוק ה-FATCA, לפיו יידרשו המוסדות הפיננסיים בעולם לזהות את כל לקוחותיהם האמריקאים ולהעביר דיווח לגבי נתוני לקוחות אלו למס הכנסה האמריקאי (ה-IRS). בחודש ינואר 2013, התפרסם הנוסח הסופי של התקנות המסדירות את הנושא ואשר כניסתן לתוקף צפויה להיות בתחילת שנת 2014. נכון למועד הדוח, אין ביכולתו של הבנק להעריך את השפעת החקיקה האמורה על פעילותו.

כמו כן, לאור החקיקה הקיימת בארה"ב, מוסדות פיננסיים שאינם בעלי רישיון אמריקאי מתאים, מנועים מלתת את מגוון השירותים בניירות ערך ללקוחות שהינם תושבי ארה"ב. לפיכך, מנוע בנק ירושלים ממתן שירותים בניירות ערך ללקוחותיו שהינם תושבי ארה"ב.

מגזר עסקי

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקי:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ							
*2012				2013			
מגזר עסקי							
סה"כ	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים	סה"כ	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים
במיליוני שקלים חדשים							
							הכנסות ריבית, נטו
9.1	-	4.5	4.6	10.6	-	6.3	4.3
(1.3)	-	(0.3)	(1.0)	(1.2)	-	(0.3)	(0.9)
							מחיצוניים
7.8	-	4.2	3.6	9.4	-	6.0	3.4
							בינמגזרי
5.9	0.3	4.0	1.6	7.3	0.3	5.4	1.6
							הכנסות שאינן מריבית
13.7	0.3	8.2	5.2	16.7	0.3	11.4	5.0
							סה"כ הכנסות
0.4	-	0.3	0.1	0.1	-	(0.2)	0.3
							הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.0)	(0.1)	(1.2)	(0.7)	(1.6)	(0.1)	(1.0)	(0.5)
							הוצאות ישירות
							רווח נקי
7.8	0.1	4.7	3.0	9.8	0.1	6.6	3.1
							(לפני העמסת הוצאות עקיפות)
							רווח נקי
4.0	(0.1)	2.4	1.7	7.0	(0.1)	5.0	2.1
							(לאחר העמסת הוצאות עקיפות)

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 20% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ-10% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות 2% והוצאות עקיפות 8%)

רווחיות המגזר, במהלך התקופה הנסקרת הסתכמה ב-7.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-75%. עיקר העליה ברווח נובעת מגידול בהכנסות מפעילות הנדל"ן כמפורט להלן.

בפעילות בנייה ונדל"ן נרשמה עליה בהכנסות ריבית הנובעת הן מגידול ביתרות והן בגידול במרווחי הפעילות. כמו כן, נרשמה עליה בהכנסות שאינן מריבית, בעיקר בגין הכנסות מעמלות.

מגבלות חקיקה ותקינה ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל והמגזר העסקי, בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

להלן פירוט לגבי עדכוני חקיקה והצעות חקיקה בנושאים הקשורים למתן שירותים בנקאיים למגזר העסקי

לעניין הנחיית המפקח על הבנקים מיום 21 במרץ 2013 בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדירור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר והשפעתה על הבנק, ראה פרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח לעיל.

מגזר ניהול פיננסי

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
2012*	2013	
ניהול פיננסי		
במיליוני שקלים חדשים		
		הכנסות ריבית, נטו
(3.4)	(4.9)	מחיצוניים
5.2	5.4	בימגזרי
1.8	0.5	הכנסות ריבית, נטו
3.8	2.0	הכנסות שאינן מריבית
5.6	2.5	סה"כ הכנסות
-	(0.1)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.8)	(1.0)	הוצאות ישירות
3.1	0.9	רווח נקי (לפני העמסת הוצאות עקיפות)
2.7	0.6	רווח נקי (לאחר העמסת הוצאות עקיפות)

* סווג מחדש

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 3% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 2% מכלל הוצאות הבנק (מזה הוצאות ישירות 1% והוצאות עקיפות 1%).

רווחיות המגזר הסתכמה בתקופה הנסקרת ברווח בסך של 0.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 2.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הקיטון ברווח נובע מרווחים מפעילות הנוסטרו שהסתכמו בסך של כ-1.5 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח של כ- 4.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד (ברוטו לפני מס).

גיוס מקורות המימון

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס המפקידים ולהוזיל את עלות גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית בסך פיקדונות הציבור. יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 במרץ 2013 בכ- 9,959 מיליוני ש"ח לעומת כ- 9,814 מיליוני ש"ח בתום שנת 2012. פיקדונות הציבור כוללים חסכונות ופיקדונות ממשקי בית ופיקדונות שגויסו מגופים מוסדיים ומחברות.

הבנק ממשיך במגמת גיוס המקורות ממשקי בית, בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכמה הצבירה נטו בפיקדונות ממשקי בית בסך של כ-129 מיליוני ש"ח ומהווה 90% מהגידול בפיקדונות הציבור מתחילת השנה. בשנת 2011 השיק הבנק מיזם ייחודי לגיוס פיקדונות ממשקי בית הקרוי בשם "מערכת סגורה". המערכת מאפשרת ללקוח להפקיד כסף בפיקדון בבנק באמצעות האינטרנט ללא הטרחה הכרוכה בפתיחת חשבון מלא בסניף הבנק, ובכך מגבירה את נגישות הבנק ללקוחות פוטנציאליים. המיזם נבנה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 417 של בנק ישראל.

להלן הרכב מקורות המימון של הבנק הכוללים את פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים:

השינוי באחוזים	יתרות ליום		
	31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2013	
4%	5,367	5,560	פיקדונות שקליים וחסכונות עו"ש
-2%	3,012	2,959	תוכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
0.3%	1,435	1,440	פיקדונות במט"ח וצמודי מט"ח
1%	9,814	9,959	סה"כ פיקדונות הציבור
-5%	1,581	1,509	תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
1%	11,395	11,468	סה"כ מקורות המימון

הסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל

בתקופה הנסקרת לא נחתמו על ידי הבנק הסכמים שלא במהלך העסקים הרגיל.

עסקאות עם צדדים קשורים שלא בדרך העסקים הרגילה

בתקופה הנסקרת לא היו עסקאות עם צדדים קשורים שלא בדרך העסקים הרגילה.

הסיכונים ודרכי ניהולם

דיון בגורמי סיכון

לפירוט נרחב אודות פרק זה - ראה דוח כספי לשנת 2012 (עמודים 107-74).

הלימות הון

רקע כללי

בנק ישראל פירסם ב-20 ביוני, 2010 הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות במדידה והלימות הון. ההוראה מגדירה את אופן חישוב הלימות ההון והיא מבוססת על המלצות ועדת באזל, בנושא ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II) שפורסמו בחודש יוני 2006.

המלצות באזל II מתחלקות לשלושה נדבכים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי.

נדבך שני - תהליך ה-ICAAP ותהליך סקירת הפיקוח (SREP).

נדבך שלישי - משמעת שוק.

לפרוט אודות שלושת הנדבכים ראה דוח כספי לשנת 2012 (עמוד 77).

מינימום יחס הלימות ההון הכולל הנדרש מהמערכת הבנקאית תחת משטר באזל II הינו 9%. בנוסף בנק ישראל קבע כי על הבנקים לאמץ יחס הון ליבה מינימאלי של 7.5%.

נתוני הדוחות הכספיים של הבנק, חישוב נכסי הסיכון ויחס הלימות ההון ליום 31 במרץ, 2013 מחושבים ומוצגים בהתאם להנחיות הנדרשות על פי כללי הגישה הסטנדרטית בבאזל II. יחס הלימות ההון לרכיבי סיכון בשיעור 14.3% ויחס הון ליבה לרכיבי סיכון בשיעור 9.7% (באזל II) המוצגים בדוח ליום 31 במרץ, 2013 מכסים על פי הערכות הבנק את ההון הנדרש בגין הנדבך הראשון והנדבך השני, כולל תרחישי קיצון שמשמשים את הבנק בהערכותיו הפנימיות. יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים.

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל המלצות בנושא "מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" שקיבלו את השם באזל III. בין היתר ההמלצות כוללות דרישה להעלאת יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) המזערי בהדרגה מ-2% עד ל-7% (4.5% יחס הון מזערי ובנוסף 2.5% כרית לשימור הון) בשנת 2019. כמו כן כוללות ההמלצות דרישות חדשות בתחום ניהול סיכון הנזילות, הגדרת כריות הון נוספות (כרית אנטי מחזורית וכרית ספציפית כנגד הסיכון המערכתי), דרישה לניהול יחס מינוף ועוד. כמו כן, המליצה הוועדה כי מכשירי ההון הנכללים ברובדים 1 ו-2 יידרשו לכלול מנגנון לספיגת הפסדים וכי מכשירים שלא עומדים בתנאים החדשים יופחתו בהדרגה מהון.

ביום 30 בדצמבר, 2012 פרסם בנק ישראל טיוטות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III במערכת הבנקאית בישראל (נוהלי בנקאי תקין 201 - 211).

טרם פורסם מסמך סופי ומחייב וטרם נקבע מועד סופי ליישום.

בטיטות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:

- לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015, ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017.
- לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

בנוסף, נקבעו קריטריונים לכשירות של הון עצמי רובד 1, הון רובד 1 נוסף והון רובד 2. כמו כן, נקבעו הוראות מעבר המתייחסות להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו.

בחודש יוני 2012, הבנק ערך סקר להשפעה הכמותית של המעבר למשטר באזל III. לפי תוצאות סקר זה, המעבר למשטר באזל III מקטין את יחס הלימות ההון העצמי, רובד 1 בכ- 0.2%.

תהליכי ה-ICAAP וה-SREP

ביום 9 במאי, 2013, אישר דירקטוריון הבנק את התהליך הפנימי להערכת הנאותות ההונית - ICAAP- Internal Capital Assessment Adequacy Process ליום 31 בדצמבר 2012. ה-ICAAP הינו תהליך שוטף שבאמצעותו הבנק מזהה ומטפל בסיכונים הגלומים בפעילותו, בוחן את ההון הנדרש לתמיכה בסיכונים אלו ומוודא כי ההון העומד לרשותו עולה על דרישה זו. בניית תהליך זה בבנק מהווה חלק מרכזי בהיערכות הבנק לדרישות באזל II ולדרישות בנק ישראל ליישום הוראות הנדבך השני של הוראות אלו.

במקביל לתהליך ה-ICAAP, מבצע המפקח על הבנקים תהליך סקירה והערכה (הקרוי SREP - Supervisory Review and Evaluation Process) במסגרתו נדרש הפיקוח לחוות את דעתו על הלימות הונו של תאגיד בנקאי ועל נאותות תהליך הערכת הלימות ההון שלו (ICAAP) ביחס לחשיפותיו לסיכון (פרופיל הסיכון), תוך התחשבות במסגרת הממשל התאגידי של הבנק. תהליך זה יסייע למפקח בגיבוש דעתו לגבי רמת ההון המתאימה, הצעדים הפיקוחיים ופעולות מפחיתות סיכון נוספות ביחס לנאותות ההונית של הבנק.

במסגרת דיונים נמשכים אלה בין בנק ישראל לבין הבנק שבמסגרתם נדונות סוגיות העולות מתהליך ה-ICAAP וה-SREP, נתקבל בבנק ביום 19 בפברואר 2013 מכתב הליך הסקירה הפנימי (SREP) של בנק ישראל. המכתב מתייחס למסמך ה-ICAAP לשנת 2011 ובו הבעת עמדתו של בנק ישראל על הצורך בקבלת החלטה ליעד הון ליבה ארוך הטווח ביחס הגבוה מהמוצע ע"י הדירקטוריון.

כמו כן נקבע כי קבלת ההחלטה הנ"ל תעשה במהלך הדיונים על תהליך ה-ICAAP לשנת 2012 שאושר כאמור על ידי דירקטוריון הבנק ביום 9 במאי, 2013. בתהליך אישור ה-ICAAP נכללה התייחסות לדרישת בנק ישראל וכן נלקחו בחשבון ההנחיות החדשות של בנק ישראל בנושא הלוואות לדיור (ראה פרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח) והשפעתן על יחס הלימות ההון ארוך הטווח.

המפקח על הבנקים פרסם הוראת שעה בדבר יישום דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל II. להלן טבלת קשר בין דרישות הגילוי בהוראה האמורה לבין סעיפי דוח הדירקטוריון או הביאורים לדוחות הכספיים בהם נכלל המידע הנדרש, למעט דרישות אשר אינן רלוונטיות לבנק (כגון נושא האיגוח):

מספר טבלה	נושא	מיקום	מספרי עמודים
טבלה 1	תחולת היישום	הלימות הון	21-22
טבלה 2	מבנה ההון	הלימות הון ביאור 4	24 88
טבלה 3	הלימות ההון	הלימות הון ביאור 4	24 88
טבלה 4	סיכון אשראי - דרישות גילוי כלליות	סיכונים אשראי תוספת ב' לסקירת הנהלה ביאור 3 ביאור 18 לדוח השנתי לשנת 2012	24-30 52-53 75-87 216-219 לדוח השנתי לשנת 2012
טבלה 5	סיכון אשראי - גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	הלימות הון חשיפות אשראי למוסדות פיננסים זרים	24-25 28
טבלה 7	הפחתת סיכונים אשראי	הלימות הון	25
טבלה 8	סיכון אשראי של צד נגדי	ביאור 7 סיכון סליקה וסיכון צד נגדי	96 31
טבלה 10	סיכון שוק	סיכונים השוק	32-36
טבלה 12	סיכון תפעולי	סיכונים תפעוליים	36-38
טבלה 13	מוזיציות במניות בתיק הבנקאי	ביאור 2	72-74
טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	סיכון הריבית	33-34

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל II:

הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2012	2012	
	מיליוני ש"ח		
693.0	659.9	698.5	הון רובד 1, לאחר ניכויים
338.0	310.9	331.1	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,031.0	970.8	1,029.6	סך הכל ההון הכולל

יתרות משוקללות של נכסי סיכון

6,452.3	6,397.0	6,525.1	סיכון אשראי
148.2	101.7	91.4	סיכונים שוק
553.3	491.8	564.7	סיכון תפעולי
7,153.8	6,990.5	7,181.2	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

יחס ההון לרכיבי סיכון

9.7%	9.4%	9.7%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.4%	13.9%	14.3%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.0%	13.0%	13.0%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

להלן יתרות נכסי סיכון של הבנק על פי הגדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

דרישת הון	נכסי סיכון	
		סיכון אשראי
0.5	5.3	חשיפות של ריבוניות
0.1	0.8	חשיפות של סקטור ציבורי
15.0	166.7	חשיפות של תאגידים בנקאיים
140.0	1,556.1	חשיפות של תאגידים
4.4	49.1	חשיפות בביטחון נדל"ן מסחרי
74.4	826.4	חשיפות קמעונאיות ליחידים
14.4	160.2	חשיפות של עסקים קטנים
321.0	3,566.2	חשיפות בגין משכנתאות לדיור
17.5	194.3	חשיפות בגין נכסים אחרים
587.3	6,525.1	סה"כ סיכון אשראי
8.2	91.4	סיכון שוק
50.8	564.7	סיכון תפעולי
646.3	7,181.2	סך הכל

להלן הרכב חשיפות (לפני המרה לאשראי של חשיפות חוץ מאזניות) לפי משקלי סיכון על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

משקל סיכון	לפני הפחתת ביטחונות פיננסיים כשרים וערבויות	אחרי הפחתת ביטחונות פיננסיים כשרים וערבויות
0%	1,743.8	1,743.8
20%	76.5	76.5
35%	4,358.7	4,357.5
50%	406.6	425.7
75%	3,891.6	3,707.4
100%	2,798.4	2,626.6
150%	72.6	72.6
סה"כ	13,348.2	13,010.1

להלן הרכב החשיפות והיתרות המכוסות בביטחונות וערבויות על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

חשיפת אשראי ברוטו	חשיפת אשראי נטו	סכומים שנוספו בגין ערבויות	סכומים שנגרעו בגין ערבויות	חשיפת סיכון המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי כשיר	סכומים שנוספו בגין ערבויות	חשיפת אשראי נטו
חובות של ריבוניות	1,755.3	-	-	-	-	1,755.3
חובות של ישויות סקטור ציבורי	1.6	-	-	-	-	1.6
חובות של תאגידיים בנקאיים	344.3	19.2	-	-	-	363.4
חובות של חברת ניירות ערך	-	-	-	-	-	-
חובות של תאגידיים	2,069.6	-	(19.2)	(152.6)	-	1,897.9
חובות בבטחון נדל"ן מסחרי	49.2	-	-	-	-	49.2
חשיפות קמעונאיות ליחידים	1,267.0	-	-	(44.8)	-	1,222.2
הלוואות לעסקים קטנים	357.6	-	-	(138.9)	-	218.7
משכנתאות לדיר	7,294.3	-	-	(1.8)	-	7,292.5
איגוח	-	-	-	-	-	-
נכסים אחרים	209.3	-	-	-	-	209.3
סך הכל	13,348.2	19.2	(19.2)	(338.1)	13,010.1	13,010.1

סיכוני אשראי

פירוט החשיפה והתייחסות לניהול סיכוני האשראי ראה בדוח השנתי לשנת 2012, עמודים 81-92.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומדיניות אשראי המאושרות מדי שנה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכוני אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ניהול הסיכון, הפחתתו וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך נוסף הינו מסמך מדיניות האשראי המאושר על ידי דירקטוריון הבנק, המתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, מגבלות ובטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, אשר מתייחסים הן למשקי בית והן ללקוחות העסקיים, על-פי סיווגם הענפי.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי של הבנק, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

סיכון ריכוזיות לווים - סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לווים המשתייכים לאותה קבוצת לווים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלווים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלווים קטן יותר.

במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווה בודד, מסגרת לקבוצת לווים ומסגרת לששת הלווים הגדולים.

הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלווים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.

סיכון ריכוזיות ענפי משק - סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.

לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרויקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרויקטים וחולקות עם הבנק בטחונות משותפים - "פארי פסו". הבנק עומד במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.

סיכון ריכוזיות גיאוגרפית - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטחונות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.

במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.

סיכון ריכוזיות מגזרי - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.

הבנק בוחן חשיפתו למגזרי אוכלוסייה באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזרים. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת דוח חשיפה רבעוני.

טיפול וזיהוי באשראי בעייתי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכונים האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור וזיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך שוטף, מסודר ומובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש בקריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי.

במסגרת הסריקה מאותרים לקוחות בעלי תסמינים שליליים כגון חוב בפיגור, קשיים תזרימיים המתבטאים בקושי בתשלומי הקרן ו/או הריבית בהלוואות, הרעה בפעילות העסקית וכד', ונבחן הצורך במתן המלצת סיווג חדש ללקוח או שינוי סיווג ללקוח בעל סיווג קיים.

ההמלצות מוגשות לוועדות לחובות בעייתיים על פי מדרג הסמכויות שנקבע, אשר דנות בהן ומקבלות לגביהן החלטות על סיווג או ביצוע הפרשה, ההמלצות מדווחות למחלקת החשבונות באגף הכספים.

הבנק קובע את ההפרשות להפסדי אשראי בהלוואות בשעבוד דירת מגורים על פי נוסחת עומק פיגור כפי שנקבעה בהוראה מס' 314 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין יתרת הלוואות לדירוג שניתנו החל משנת 2009 ואילך ואשר היחס בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת הלוואה (LTV) גבוה מ-60%.

החל מיום 1 בינואר, 2011 נכנסה לתוקפה ההוראה בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאיים בישראל בנושא זה לאלו החלים

על בנקים בארה"ב והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הפרשה לחובות מסופקים כך שהיחס שבין יתרת ההפרשה הקבוצתית לבין יתרת הלוואות לדיור יעמוד על שיעור מינימאלי של 0.35%. לפרטים ראה בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח לעיל.

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 סיכון אשראי			יתרה ליום 31 במרץ 2013 סיכון אשראי ³			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
1. סיכון אשראי בעייתי¹						
87.8	9.7	78.1	84.7	4.7	80.0	סיכון אשראי פגום
34.6	6.3	28.3	30.4	5.0	25.4	סיכון אשראי נחות
278.1	0.4	277.7	284.1	3.4	280.7	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ²
400.5	16.4	384.1	399.2	13.1	386.1	סך הכל סיכון אשראי בעייתי*
280.3	-	280.3	278.4	-	278.4	*מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר ²
2. נכסים שאינם מבצעים:						
53.8	9.7	44.1	49.5	4.7	44.8	חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית ⁴
-	-	-	-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראי שסולק
53.8	9.7	44.1	49.5	4.7	44.8	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

1. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
2. לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
4. לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגינן נעשית על בסיס מזומן.

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2012	31 במרץ 2013	
0.81%	0.33%	0.82%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
2.90%	2.65%	2.86%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.96%	0.94%	0.97%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
119%	284%	118%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר בהכנסות ריבית
3.60%	3.86%	3.63%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.38%	0.14%	0.39%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור (1)
0.38%	0.37%	0.32%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת (1)
38.98%	39.40%	33.12%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור (1)

(1) במנחים שנתיים אפקטיביים.

חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים¹ על בסיס מאוחד ליום 31 במרץ, 2013:

סך חשיפת אשראי במיליוני ש"ח ²		דרוג אשראי חיצוני
ליום 31 במרץ 2012	ליום 31 במרץ 2013	
49	38	AAA עד AA -
56	9	A עד +A -
105	47	סה"כ חשיפה³

(1) בנקים, חברות אחזקה של בנקים ובנקים להשקעות.

(2) פיקדונות ויתרות ע"ש בבנקים, לבנק אין סיכונים אשראי חוץ מאזני, יתרות נמוכות מ-1 מיליוני ש"ח אינן מוצגות.

(3) לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, שוויץ ובריטניה.

עם פרוץ המשבר הפיננסי בשנת 2008, צמצם הבנק את הפקדויות במוסדות פיננסיים בחו"ל, קבע מגבלות על ריכוזיות ההפקדות וקבע נהלים ובדיקות נדרשות טרם הפקדת כספים בבנקים זרים בחו"ל. הבנק מסתמך על דירוגים של חברות הדירוג - "Standard & Poors", "Moody's". דירוגים אלה רלוונטיים ביחס לפיקדונות אשר הופקדו בבנקים זרים בלבד.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

בשנים האחרונות חלה עלייה במודעות העולמית ובישראל לנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים, הבאה לידי ביטוי בהרחבת הרגולציה. מגמה זו מחייבת את הבנק להתייחס לחשיפה פיננסית פוטנציאלית הנובעת מסיכונים סביבתיים. הבנק מחויב כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי. כחלק ממחויבות זו, פועל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק פועל על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה לא גבוהה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום סביבה.

הלוואות לדיור

בנק ירושלים שם לו כיעד לשפר את איכות תיק האשראי. יעד זה מושג על-ידי פעילות לשיפור לקוחותיו החדשים. פעילות הבנק בתחום הלוואות לדיור הינה עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה וכקהל המטרה העיקרי, לשם כך מועדפים לקוחות בעלי המאפיינים הבאים: לקוחות ביישובים במרכז הארץ, הנכס משועבד בהלוואות בשעבוד נדל"ן נמצא באזור המוגדר על-ידי הבנק כאזור מועדף, הכנסת המשפחה ברטו אינה פחותה מההכנסה הממוצעת במשק ושיעור המימון, ככלל, אינו עולה על 75% משווי הנכס.

שיעור המימון הממוצע בבנק - יתרת ההלוואה חלקי שווי הנכסים המשוערך, כפי שנבדק ביחס לתיק האשראי הקיים בבנק עומד על כ- 31% (שווי הנכסים המשוערך מחושב ממועד השמאות האחרונה, על פי מדד מחירי הדיור שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחלוקה על פי איזורים גיאוגרפיים ועל פי מספר חדרים).

הטבלה הבאה מציגה את התפתחות איכות תיק האשראי לדיור:

2008	2009	2010	2011	2012	1-3/2013	
937	1,179	1,996	1,489	1,476	303	סה"כ ביצוע (מיליוני ש"ח)
						מזה:
523	743	1,198	731	328	88	בריבית משתנה בתדירות קצרה מ- 5 שנים במיליוני ש"ח
252	247	482	243	252	30	במט"ח במיליוני ש"ח

נתונים כלליים על משכנתאות בש"ח:

2008	2009	2010	2011	2012	1-3/2013	
199	203	217	226	221	212	תקופת ההלוואה ממוצעת בחודשים
3,082	3,322	3,716	3,740	4,136	4,518	הכנסה לנפש בממוצע (ש"ח)
						התפלגות סכום הביצוע לפי אחוז מימון הנכס (LTV)
58%	61%	60%	87%	92%	94%	0%-60%
38%	36%	37%	12%	7%	5%	61%-75%
4%	3%	3%	1%	1%	1%	מעל 75%
						התפלגות מספר ההסכמים על פי סכום ביצוע:
85%	82%	75%	72%	74%	65%	0-500
11%	14%	18%	19%	18%	24%	500-1,000
4%	4%	7%	9%	8%	11%	מעל 1,000 (*)
300	324	447	458	510	426	סכום הלוואה ממוצעת (אלפי ש"ח)

* ברבעון הראשון של שנת 2013 ניתנו 16 הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח, בסכום כולל של 47 מיליוני ש"ח.

איכות לקוחות

אוכלוסיית לקוחות המשכנתאות נמנית בעיקר עם גילאי סוף שנות השלושים מהעשירונים 6 ומעלה עם הכנסה הגבוהה מההכנסה הממוצעת במשק. יחס החזר להכנסה הממוצעת נמוך משמעותית מדרישות המינימום כמוגדר במדיניות האשראי של הבנק.

שיעור החזר מההכנסה הקבועה:

שיעור החזר מההכנסה בהלוואה לדיור משמש מדד ליכולתו של הלקוח להיפרע מהלוואה אותה נטל. ככלל הבנק מקפיד ששיעור החזר החודשי של ההלוואה המבוקשת לא יעלה על 35% מהכנסות משק הבית. בהלוואות בהן שיעור החזר גבוה יותר, ההכנסה הפנויה לנפש גבוהה או לחלופין האשראי ניתן ללווים בעלי היקף נכסים גבוה, ושיכולת החזר

איננה מתבססת רק על ההכנסה השוטפת של המבקשים. ברבעון הראשון של שנת 2013 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ- 36%.

התפלגות התיק לפי שיעור מימון

במדיניות האשראי של השנים האחרונות הבנק החליט להקטין את החשיפה לסיכונים אשראי על-ידי הגבלת שיעור המימון המרבי, בדרך כלל ל- 75% מערך הנכס המשועבד. החל מחודש נובמבר 2012 החל הבנק ליישם את הוראת המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור לפיה חלק משמעותי מביצועי ההלוואות יוגבל לשיעור מימון של 50% מערך הנכס המשועבד. כמו כן הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל מיום 21 במרץ, 2013 בנושא הקצאת ההון והפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור. לפרטים ראה לעיל בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

על פי מדיניות האשראי, הבנק לא מעניק הלוואות בהן קיים אלמנט של דחיית תשלומי קרן וריבית.

יתרת ההלוואות המובטחות בשעבוד משני או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת אינה מהותית. אין בבנק הלוואות לדיור בהן המידע אינו שלם.

ככלל, הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.

תקופת ההלוואה המקורית של כ- 90% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ 25 שנים.

התפלגות התיק לפי אזור גיאוגרפי

תיק האשראי לדיור של הבנק מפוזר בין לווים רבים שרובם רכשו נכסים ומרוכז במרכז הארץ, 54% מהתיק ניתן לנכסים באזור המרכז וירושלים רבתי.

תהליך מתן אשראי לדיור:

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).

ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק, והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב"). לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי.

האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק.

התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך - מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אינן יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.

בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשר או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או וועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.

כחלק מתהליך מתן ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי בחטיבת המשאבים, ובכך קיימת הפרדת ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם ביצוע פעילות האשראי הקמעונאי נתמכת באופן הדוק בליווי משפטי של עורכי דין מהמחלקה המשפטית בבנק, אשר בוחנים, בין השאר, את הנאותות המשפטית של הסכמים וסוגי הביטחונות.

סיכונים סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעסקת הסליקה, זאת על אף שהבנק העביר לצד הנגדי את החלק שלו. הסיכון קיים רק כאשר התמורות בעסקה לא מועברות סימולטנית. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

סיכון צד נגדי הינו סיכון שהצד הנגדי לעסקה יהיה בכשל לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. רק במידה שהעסקה תהיה בעלת שווי הוגן חיובי לבנק והצד הנגדי יהיה בכשל - עשוי להיגרם הפסד כלכלי לבנק בעת הכשל. החשיפה לסיכון צד נגדי יכולה להיווצר במשך כל חיי העסקה.

עד לחודש ספטמבר 2007, השתמשה המערכת הבנקאית בסליקת ממסרים, בעיקר באמצעות מערכת מס"ב, בנוסף למערכת סליקת שיקים. בנוסף, החל מחודש ספטמבר 2007, החלה המערכת הבנקאית להפעיל את מערכת RTGS, שהיא מערכת לסליקת תנועות כספיות בזמן אמת. סכום התנועה המחייב העברה ב- RTGS נקבע על-ידי בנק ישראל ל- 1 מיליון ש"ח.

המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכונים סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק פועל מול לקוחותיו במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, אך איננו פועל מולם בנגזרות OTC. הבנק פועל בנגזרות אלו עבור עצמו ורק לצורך גידור סיכונים וככלי נוסף המשמש אותו לשם ניהול הנכסים וההתחייבויות שלו. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכונים סליקה הנובעת ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה מסוג None-DVP.

לכן, עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחול"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחול"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. במהלך התקופה הנסקרת לא התממשו סיכונים סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון - הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול חלק מהבנקים בו מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות, כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא רק סכום החשיפה נטו, ועל ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש, ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

סיכוני השוק

כללי

סיכוני שוק הם קבוצת הסיכונים אשר מהותם הינה החשיפה להפסד כתוצאה משינויים בפרמטרים שונים בשוק (פרמטרים אקסוגניים). בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה דומה ובאמצעות אותם גורמים עיקריים.

מנהל החטיבה הפיננסית - משמש כמנהל סיכוני שוק ונזילות ואחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון זה ואישורה במוסדות הבנק. החטיבה בראשותו עוסקת בניהול השוטף של החשיפות לסיכוני שוק בהנחיית היחידות השונות העוסקות בניהול המכשירים הפיננסיים של הבנק וביצירת החשיפות במגזרי הפעילות השונים. מנהל החטיבה הפיננסית אף ממליץ להנהלה, לדירקטוריון ולוועדת הדירקטוריון באשר לכדאיות יצירת הסיכונים באמצעות המכשירים הפיננסיים המותרים ליצירת ולגידור סיכונים, ובכל יתר הנושאים הקשורים ליצירת וניהול החשיפות. כמו כן באחריות ניהול תיק הנוסטרו תוך בחינת השלכות פעילות הנוסטרו על כלל החשיפות.

האופן וההיקף של מערכות הדיווח

הבנק מנהל את סיכוניו בין השאר בעזרת מערכת ALM. המערכת חולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. מערכת זו מאפשרת ניהול נכסים והתחייבויות ALM - (Asset and Liability Management) ובין היתר מאפשרת כימות של סיכוני השוק על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. בנוסף המערכת מעקב אחר מדדי סיכון נוספים כגון: חשיפות ריבית ובסיס ומבחני קיצון (Stress Testing).

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימאלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנוצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי): סך VaR 20 מיליוני ש"ח. ביום 31 במרץ 2013 עמד ערך ה-VaR על 7.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 5.8 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012. הערך המרבי של ה-VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה הנסקרת 7.0 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 14.4 בשנת 2012.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על ידי קביעת מגבלות כמותיות. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. כמו כן ראוי לציין את החשיפה במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות, הן בתחום האשראי, הן בתיק הנוסטרו והן בגיוס המקורות. זאת, על אף שעיקר הפעילות במגזר זה, למעט הפעילות בתיק הנוסטרו,

נעשית למח"מ (ריבית) עד שנה. הבנק מנהל מעקב אחר התפתחות משך החיים הממוצע (המח"מ) של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה לנקוט מהלכים למזעור ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו. לשם כך הוא מנהל מדידה שוטפת של המח"מ הנגזר מהפעילות החדשה השוטפת, וכן עוקב אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות שלהם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה, ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת פירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכלל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בשיעור הריביות נמוכה עד בינונית, וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכלל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה.

כמו כן, הבנק חשוף לסיכון הנובע מצמצום המרווחים בתחום המשכנתאות וזאת על רקע התחרות החרפה השוררת בתחום זה. אחת ממטרות של התכנית האסטרטגית בבנק היא להפחית סיכון זה ולצמצם את התלות של הבנק בתחום זה.

להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח לפני מס)

השחיקה הפוטנציאלית ברווח השנתי		השחיקה הפוטנציאלית בשווי הכלכלי				השפעת שינויי מיידים מקביל בעקום התשואות	
31 במרץ 2012	31 במרץ 2013	31 במרץ 2012	31 במרץ 2013	ירידה 1%	עלייה 1%		
עלייה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%		מגזר
							לא צמוד
2.9	2.4	7.0	-6.0	14.8	-13.6		
-1.7	-1.5	-0.4	0.8	5.7	-4.8		צמוד
5.9	7.5	-2.1	2.1	-4.9	4.8		מטח
7.1	8.4	4.5	-3.1	15.6	-13.6		סה"כ
12.0	12.0	50.0	50.0	50.0	50.0		מגבלה
9.4	8.7	20.8	-18.5	15.6	-13.7		מקסימום במהלך התקופה
4.9	7.0	4.5	-3.1	4.5	-3.1		מינימום במהלך התקופה

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 במרץ, 2013 (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

סה"כ	מטבע חוץ ⁽³⁾	מטבע ישראלי		
		צמוד מדד	לא צמוד	
12,396.7	1,613.1	3,795.4	6,988.2	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
247.2	8.2	50.4	188.6	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
11,765.5	1,450.4	3,924.5	6,390.6	התחייבויות פיננסיות
253.3	88.8	50.2	114.3	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
625.1	82.1	-128.9	671.9	שווי הוגן נטו

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית				השינוי בשיעורי הריבית
מיליוני ש"ח באחוזים		מטבע ישראלי				
סה"כ	סה"כ	סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	
-2.2%	-13.7	611.4	86.9	-133.7	658.3	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-0.2%	-1.4	623.7	82.6	-129.4	670.5	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
2.4%	15.6	640.7	77.2	-123.2	686.7	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד

- (1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
 (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 (3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס נובעת משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

במיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2013		באחוזים מההון הפיננסי ⁽¹⁾		
סכום מזערי	סכום מרבי	סכום מזערי	סכום מרבי	
-303	303	-50%	50%	הצמדה למדד
-36	36	\$ -10 מ'	\$ 10 מ'	במט"ח ובהצמדה למט"ח
303	909	50%	150%	לא צמוד

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאחד.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בשיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, וכשיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית) בפועל בכל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

חשיפה במהלך התקופה הנסקרת ⁽²⁾				
חשיפה ליום 31/03/13			ממוצעת	
מזערית	מירבית	מיליוני ש"ח		
-255	-302	-192	-192	הצמדה למדד
2.5	-5.1	13.1	-5.1	במט"ח ובהצמדה למט"ח

(2) החשיפה במגזר הצמוד למדד מוצגת ל-15 לכל חודש.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש במיליוני ש"ח):

מנימום שנת 2013	מקסימום שנת 2013	ליום 31/03/13	תרחיש
-6.4	0.1	0.1	עלייה של 5% במדד

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל במיליוני ש"ח):

מנימום שנת 2013 ⁽¹⁾		מקסימום שנת 2013 ⁽¹⁾		ליום 31/03/13		תרחיש
אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	
-0.4	0.7	-0.1	2.8	-0.4	1.1	התחזקות של 10%
-0.2	0.4	-	1.4	-0.2	0.6	התחזקות של 5%
0.1	-2.8	0.4	-0.7	0.4	-1.1	החלשות של 10%
-	-1.4	0.2	-0.4	0.2	-0.6	החלשות של 5%

(1) החשיפה מחישובים לסופי חודשים

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכוני הנזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון לרווחי הבנק וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) שמומנו מפיקדונות לטווח קצר. סיכון הנזילות קיים גם כאשר גיוס הפיקדונות לטווח הקצר מתאים לתקופת שינוי הריבית בהלוואות, אף שבכך מצטמצמת החשיפה לסיכון הריבית. סיכון זה קיים גם ביחס לפעילות הבנק במט"ח.

הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה.

מדיניות הבנק היא להתאים, ככל האפשר, את תקופות הפירעון של המקורות לאלו של השימושים בכל מגזר הצמדה. לאופי האשראי, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי הצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

ניהול הסיכון בבנק מנוהל באופן דומה לסיכון השוק ומתואר לעיל בפרק סיכונים השוק.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמדידתה. כן נקבע כי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות הנזילות שהבנק נדרש לקיים בתקופת פירעון של עד חודש (להלן: "יחס נכסים נזילים") לא יפחת מ-1. ניתן למדוד את החשיפה לסיכון הנזילות ואת יחס הנכסים הנזילים באמצעות מודל פנימי.

ביום 13 בינואר, 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 מעודכנת בנושא ניהול סיכון נזילות. במסגרת הערכות ליישום הוראות באזל III, מצא הפיקוח לנכון, בתקופת הביניים עד לעדכון מלא של ההוראה בהתאם למסמכי באזל, להבהיר ולהדגיש במספר היבטים באמידת סיכון הנזילות. מועד יישום ההוראה נקבע ליום 30 ביוני 2013. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו לפחות אחת לחודש באמצעות מודל נזילות פנימי (הבנק קבע את המצבים בהם תידרש הרצת המודל בתדירות גבוהה יותר). לצורך המודל אסף הבנק וממשיך לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. בנוסף בוחן הבנק את מצב הנזילות שלו באמצעות שני תרחישי קיצון המבטאים: האחד תרחיש לחץ מערכתי (דוגמת כשל בכלל המערכת הבנקאית) העלול להשפיע על הבנק, והשני תרחיש לחץ פנימי המתרחש בבנק בלבד. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים.

דירקטוריון הבנק קבע את עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחריגות מהמגבלות שנקבעו. קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשות צפויה של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות (על פי המודל הפנימי) על יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות (לתקופת פרעון עד חודש) שלא יפחת מ-2.2. כמו כן, קבע הדירקטוריון מגבלות נוספות וביניהן שיחס הנכסים הנזילים להתחייבויות (לתקופת פרעון עד חודש) בתרחיש קיצון לא יפחת מ-1.0.

היחס האמור ליום 31 במרץ, 2013 עמד על כ-2.5 בדומה ליחס ביום 31 בדצמבר 2012. ממוצע יחס זה במהלך התקופה היה 2.6 והשיעור הנמוך ביותר של יחס זה היה 2.5.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים ולשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש.

להלן דרישות ההון בגין סיכון שוק על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

סוג הסיכון	דרישת ההון
סיכון ריבית	0.8
סיכון שער חליפין	7.4
סה"כ	8.2

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי.

הסיכונים התפעוליים שונים מהסיכונים הבנקאיים האחרים, בהיותם סיכונים פסיביים, שאינם מקושרים ישירות לפעילות המניבה תגמול צפוי, אלא קיימים כחלק טבעי מפעילות התאגיד. סיכונים תפעוליים גלומים בכל תהליכי העבודה בארגון, בשל מגוון הפעילויות שבו, בהיות הארגון בעל נכסים, מפעיל מערכות מידע, ובהתקיים קשר עם לקוחות, עובדים וספקים. מנהל יחידת סיכונים תפעוליים אחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול הסיכון התפעולי

ואישורה במוסדות הבנק, מסגרת זו כוללת: תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיה לניהול הסיכונים התפעוליים, כתיבת נהלי עבודה ליישום מסגרת הפעולה לניהול הסיכון התפעולי, המלצה להנהלה ולדירקטוריון בנוגע לתיאבון לסיכון התפעולי, ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים לרבות סקרי מעילות והונאות, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים, אתגור אופן ניהול הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק ומעקב אחר ביצוע תוכניות להפחתת הסיכון, לרבות אתגור אופן ניהול סיכונים המשכיות עסקית, אבטחת מידע וטכנולוגית המידע, הנחייה מקצועית של הגורמים השונים בבנק בנושא סיכון תפעולי, מינוי מנהלי סיכונים תפעוליים מגזריים והנחייתם, קבלת דיווחים על אירועי כשל ושותפות בתהליכי הפקת לקחים עבור אירועי כשל מהותיים ורוחביים, יצירת מסגרת לדיווח על פרופיל הסיכון התפעולי לדירקטוריון ולהנהלה, שותפות בתהליך בחינת הסיכונים התפעוליים הגלומים במוצרים ובתהליכים חדשים.

כאמור, בנק ישראל פרסם הוראת שעה המסדירה את חישוב הלימות ההון. בהתאם להוראה על הבנק יהיה להקצות הון בגין הסיכונים התפעוליים וזאת החל מיום כניסת ההוראות לתוקף. הבנק מקצה הון על פי הוראה זו בהתאם לגישת האינדיקטור הבסיסי. בגישה זו מחושבת הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון התפעולי, על בסיס מכפלת ההכנסה הגולמית הממוצעת בשלוש השנים האחרונות במקדם ששיעורו 15%.

בחודש פברואר 2012 הפיץ בנק ישראל את הוראת נב"ת 350 בנושא ניהול סיכון תפעולי. הוראה זו מבוססת בעיקרה על הנחיות ועדת באזל לעניין ניהול נאות של הסיכון התפעולי. הבנק בחן את ההוראה וההשלכות הנובעות מיישום דרישות ההוראה ופועל ליישומה והטמעתה בניהול הסיכון התפעולי בבנק. הבנק חשוף בפעילותו השוטפת, כמו כל מערכת פיננסית/בנקאית אחרת, לסיכונים תפעוליים ובכללם לסיכונים מעילה והונאה. על מנת להקטין את החשיפה להפסדים מהסיכונים התפעוליים פועל הבנק במספר מישורים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
 - ביצוע בקרות מרכזיות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
 - ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות.
 - שיפורים שוטפים בתהליכים בהתאם להערכת הסיכונים.
 - אישור כל תהליך ומוצר חדשים בוועדה ייעודית לניטור סיכונים תפעוליים וסיכונים מעילה והונאה שבראשה עומד המנכ"ל.
 - איסוף מידע על אירועי כשל תפעולי לצורך הפקת לקחים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח שוטף על אירועי כשל תפעוליים ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד גם אם בפועל הפסד זה לא נגרם.
- הבנק מבצע בשיתוף עם יועץ חיצוני, סקר סיכונים תפעוליים מקיף ועדכני שבמסגרתו מתבצע מיפוי, זיהוי והערכה של רמת הסיכונים ואפקטיביות הבקורות בהתייחס לתהליכים העסקיים והתפעוליים המהותיים. הבנק פועל ליישום תכנית להפחתת הסיכונים השוריים (הסיכונים הנותרים לאחר הפעלת בקורות) ברמת סיכון גבוה ובינוני. התכנית כוללת בין השאר טיפול בהפחתת סיכונים הקשורים לסיכונים מעילות והונאות. על מנת לשמור על עדכניות מפת הסיכונים התפעוליים, מתבצע סקר סיכונים ספציפי בעת יישום מוצרים או תהליכים עסקיים משמעותיים חדשים. מדי רבעון מדווח להנהלה ולדירקטוריון דוח חשיפות לסיכונים תפעוליים במסגרתו דיווח של ארועי הכשל שארעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים ומצב ההתקדמות בישום תכנית ההפחתה.
- על מנת להפחית את הסיכונים התפעוליים להם הבנק חשוף, רוכש הבנק מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית וכן ביטוח נכסים. ביטוחים אלו נותנים מענה לנושאים העיקריים הבאים: סיכונים הונאה חיצונית ופנימית (מעילה), מקרי גניבת כספים ורכוש יקר, נזק פיננסי כתוצאה מזיוף מסמכים כגון: שיקים, שטרי חליפין, אישורי הפקדה, מכתבי אשראי, מכתבי ערבות, שטרי משכנתא ועוד, נזקים כתוצאה מפשעי מחשב לרבות חדירה של גורם עוין למערכות המחשב של הבנק, נזקים לנכסים פיסיים. נזקים פיננסיים שנגרמים ללקוחות או צד שלישי עקב כשל חומרה או תוכנה. גבול האחריות הכללית של הפוליסה הבנקאית עומד על 22.0 מיליון דולר.

הבנק משתמש במערכת ייעודית לניהול סיכוני התפעול והציות במסגרתה מנוהלים כל סקרי הסיכונים בתחומים אלו. כמו כן מנוהלים במערכת זו דיווחי ארועי כשל הכוללים את פרטי הארוע והפקת לקחים ככל שיידרש.

סיכוני טכנולוגית המידע ואבטחת מידע

טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול תקין של הבנק. סיכון זה הוא הסיכון העסקי והתפעולי הנובע מפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק, המורכבות מתהליכי העבודה המתבצעים ביחידות המחשוב השונות או מפעילות שוטפת של מערכת ו/ או רכיב תשתית של חומרה או תוכנה המשמשים לצרכי קליטה, אחסון, עיבוד, תפעול, העברה ופלטת נתונים. סיכוני טכנולוגית המידע כוללים גם סיכוני אבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק.

במהלך שנת 2012 עודכנה ואושרה מדיניות ניהול טכנולוגיית המידע בבנק, הכוללת גם מדיניות ניהול סיכוני IT. כמו כן בנהלי הבנק הוגדרה תשתית מתודולוגית לניהול סיכונים תפעוליים בתהליכי IT.

מנהל חטיבת המשאבים אחראי על ניהול סיכוני טכנולוגית המידע בבנק. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357, מונה בבנק מנהל אבטחת מידע, הכפוף למנהל חטיבת המשאבים. באחריות מנהל אבטחת המידע לקבוע את מדיניות אבטחת מידע בבנק, לפתח תכנית אבטחת מידע, לעקוב אחר יישומה וכן לטפל בארועים חריגים בתחום אבטחת מידע.

במהלך שנת 2012 הוקמה יחידת OCIO תחת מנהל אגף המחשוב, אשר במסגרת תפקידה מרכזת את הטיפול בסיכונים פרויקטליים ובסיכוני IT. הטיפול כולל מיפוי הסיכונים הקיימים ומעקב אחר ביצוע תוכניות ההפחתה.

הבנק נמצא במהלך של יישום פרויקט של שיפור תשתיות המחשוב שלו, כולל פיתוח תשתית ומכשירים אוטומטיים. במסגרת זו ישנם סיכוני פרויקט העלולים למנוע עמידה ביעדי הפרויקט מבחינת תכולה, תקציב ולוחות זמנים. סיכונים אלו מנוהלים באמצעות פורומים סדורים לניהול סיכוני הפרויקט ובסיוע יועצים חיצוניים המלווים את מנהל אגף טכנולוגית המידע ואת מנהל הסיכונים הראשי (CRO). כמו כן נבנתה תכנית הפחתה סדורה לניהול סיכוני הפרויקט ומתבצע מעקב שוטף אחר יישום תכנית הפחתת הסיכונים הכלולה בתכנית.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת איכפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקיחה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

בנוסף, עלול להיווצר לבנק סיכון משפטי כתוצאה מגורמים חיצוניים אשר אינם תלויים בבנק, כגון: שינוי הוראות חוק, תקנות או הוראות פיקוח שונות (הוראות המפקח על הבנקים, הוראות רשות ניירות ערך, הרשות לאיסור הלבנת הון וכד'), או פסיקה חדשנית של בית המשפט לפיה נדרש הבנק לפעול בנושא מסוים באופן שונה מהאופן בו נהג לפעול עד למתן אותה פסיקה.

הסיכונים המשפטיים הינם חלק ממכלול הסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק. עו"ד שרית ויסטוך, סמנכ"ל והיועצת המשפטית, היא הממונה על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק, ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית של הבנק. הסיכון המשפטי והרגולטורי מנוהל בבנק בצורה מוסדרת ומובנית, המעוגנת בנהלים ומדיניות כתובים במטרה למזער עד למינימום האפשרי את התממשותם של סיכונים אלו ולמזער את הנזקים הנגרמים לבנק במקרה וסיכון כזה אכן יתממש בפועל.

לפי מדיניות הבנק ונהליו כל סוגיה משפטית העולה במסגרת ניהול עסקי הבנק מועברת לטיפול המחלקה המשפטית (כל אחד בתחום אחריותו). כל תביעה, הליך משפטי, או איום בתביעה המגיעים אל מי מעובדי הבנק מועברים לטיפול המחלקה המשפטית, כל פניה של לקוח לעובד בנק בשאלה משפטית מופנית למתן מענה על ידי המחלקה המשפטית או בסיועה.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הוא סיכון להפסד הנובע מפגיעה בשמו הטוב של הבנק או פגיעה בהערכה חיצונית של יכולותיו הבנקאיות או של איתנותו הפיננסית. סיכון כזה עלול להיגרם כתוצאה מגורמים בתוך הבנק כגון: כשל תפעולי של מערכות בבנק, כשלים במניעת אירועים הקשורים להלבנת הון, מעילה והונאה של עובדים וכד', או כתוצאה מגורמים שהינם חיצוניים לבנק כגון: משבר כלכלי בארץ או בעולם, כשלים בבנקים אחרים, תובענה ייצוגית וכד'.

סיכון המוניטין מתאפיין בשני גורמי סיכון עיקריים - סיכון מדרגה ראשונה וסיכון מדרגה שנייה. סיכון מדרגה ראשונה הינו סיכון מוניטין טהור בו התממשות סיכון שאינו מנוהל במקום אחר בבנק מתמשש ופוגע ברווחי הבנק. למשל, סיכון האשראי, שהינו סיכון מדרגה ראשונה, יכול לגרום להפסד מעצם התממשות תרחיש לפיו לווים מסוימים לא יפרעו את חובם לבנק. סיכון מדרגה שנייה הינו סיכון הנובע מהתממשות סיכונים אחרים. למשל, התממשות סיכון תפעולי של גניבה בהיקף גדול יכול להוביל לירידה במוניטין (וזאת ללא קשר להפסד מהגניבה עצמה) המתבטאת בירידה ברווחי הבנק.

בין גורמי הסיכון, נכללים גם מספר סיכונים נוספים כגון הסיכון התפעולי, סיכון הציות והסיכון האסטרטגי.

ניהול סיכון המוניטין מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע.

ברמת מניעת הסיכון תופס סיכון המוניטין מקום מרכזי בהתנהלות הבנק. התיאבון לסיכון, הנהלים, המגבלות, ותחומי הפעילות מכוונים באופן ברור לצמצום החשיפה לסיכון המוניטין. ברמת ניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע, מדיניות הבנק בניהול הסיכונים מגדירה שלושה סוגי אירועים שעשויים להיות אירועי סיכון:

(1) אירועים צפויים שניתן להיערך אליהם מראש.

(2) אירועים "מתגלגלים" שמתפתחים בהדרגה ועשויים להפך לאירוע סיכון מוניטין.

(3) אירועים לא צפויים מראש המתרחשים בפתאומיות.

הטיפול בכל אירוע סיכון מנוהל ומרכז על ידי דוברות הבנק בשיתוף עם מנהל החטיבה הקמעונאית כאשר ביחס לכל אחד מסוגי האירועים האמורים, הוגדרו דרכי פעולה וזוהו הגורמים הרלבנטיים הנוספים שיעבדו מולם.

סיכוני הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות.

הוראות צרכניות הינן החוקים, התקנות וההוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בישראל בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין הלקוח במסגרת החובות המוחלות על הבנק כלפי ציבור לקוחותיו, לרבות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000, צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א 2001, הוראת הפיקוח על הבנקים והנחיות הרשות לניירות ערך.

סיכוני הציות מנוהלים בבנק בכל רמות הארגון כולל סניפים ומחלקות ניהול המוצרים. לשם כך הבנק מתבסס על תהליכי עבודה הכוללים את עקרון הבקרה הכפולה של עורך ובודק ("ארבע עיניים"). כמו כן קיים תהליך מובנה על פיו כל שינוי בהוראות הצרכניות המשפיע על הבנק יוטמע בבנק בנהלים, בתהליכי העבודה, בטפסים ובהדרכה. בתהליך תומכות המחלקה המשפטית ומחלקת ארגון ושיטות.

קצין ציות - הוא אחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון הציות ואישורה במוסדות הבנק, מסגרת זו כוללת: תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיה ניהול סיכונים הציות, ביצוע סקרי ציות שוטפים, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים.

מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית, מחייבת את הבנק להקפדה יתרה על קיום מכלול החובות שחלות על התאגיד הבנקאי, בקשריו עם לקוחותיו, מכח חקיקה ראשית, תקנות, צווים, היתרים והוראות בנק ישראל.

הוראות ניהול בנקאי תקין 308 - קצין ציות, מחייבת את הבנקים לאכוף את ההוראות הצרכניות, דהיינו: חוקים, תקנות, והוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין לקוחותיו, לרבות איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. על פי ההוראה, מבוצע סקר תשתיות אשר במסגרתו ממופות ההוראות הצרכניות, הסיכונים להתרחשות אירועי חריגה מההוראות ובצידם מוגדרות בקורות למניעתם.

על מנת לוודא כי הבנק ערוך באופן הולם ליישום חובותיו הנגזרות מן ההוראות הצרכניות יש בידי הבנק סקר תשתיות עדכני שבוצע בשנים 2010-2011. בהתבסס על הסקר נקבעה תכנית ציות רב שנתית. תוצאות הסקר נקלטו למערכת ייעודית המאפשרת ניהול ומעקב דינמי אחר סיכונים הציות.

בימים אלו מבצע הבנק עדכון לסקר לבדיקת התאמתם של נהלי וטפסי הבנק להוראות הצרכניות.

סיכון אכיפה מנהלית

ביום 27 בינואר, 2011 פורסם חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011, אשר יצר לראשונה הליך של אכיפה מנהלית (לצד האכיפה הפלילית שהיתה נהוגה עד אותה עת בדיני ניירות ערך) בחברות ציבוריות אשר ההליך חל לגביהם.

במסגרת החלת הליכי האכיפה המנהלית, נקבע כי אימוץ תכנית אכיפה פנימית אפקטיבית תהיה אחד השיקולים שהרשות תשקול במסגרת האכיפה המנהלית והיא עשויה לשמש במקרים המתאימים הגנה למנכ"ל במסגרת הטלת אחריות פיקוחית עליו. עוד פרסמה רשות ניירות ערך, באוגוסט 2011, מסמך קריטריונים להכרה בתוכנית אכיפה פנימית, בה הוגדר הדירקטוריון כנושא באחריות העליונה לפיקוח על ביצוע התוכנית הלכה למעשה וכגורם האחראי לוודא כי התאגיד יגבש, יאמץ ויישם תוכנית אכיפה שכזו.

הבנק נערך ליישום החוק ולגיבוש מערך אכיפה פנימית, בהתאם לעקרונות שהותוו על ידי רשות ניירות ערך. היערכות זו כללה:

- (1) הקמת מחלקת אכיפה פנימית בתוך חטיבת הסיכונים בבנק אשר אמונה על ריכוז הטיפול בתחום האכיפה המנהלית.
- (2) אימוץ נוהל אב לתוכנית אכיפה מנהלית בדיני ניירות ערך, אשר אושר בדירקטוריון הבנק במרץ 2012.
- (3) מינוי מנהל חטיבת הסיכונים בבנק לתפקיד הממונה על האכיפה הפנימית בבנק ובחברות הבנות.
- (4) קביעת מנגנון להעברת דיווחים על אירועי כשל / חשש לאירועי כשל ויישום נהלים לבחינת דיווחים כאמור.
- (5) העברת הדרכות בנושא האכיפה המנהלית לחברי הדירקטוריון ולחברי ההנהלה.
- (6) ביצוע סקר פערים לבדיקת תהליכי העבודה בבנק, ונהלי העבודה הקיימים בבנק בתחום ניירות ערך.
- (7) גיבוש תכנית עבודה לטיפול בפערים שנתגלו וטיפול בסגירת מרבית הפערים כאשר לוח הזמנים הצפוי לסיים הטיפול בפערים הוא סוף רבעון שני 2013.

סיכונים הלבנת הון ומימון טרור

סיכון הלבנת הון ומימון טרור הינו הסיכון להפסד העלול להיגרם לבנק כתוצאה מניצולו למטרות הלבנת הון ומימון טרור על ידי לקוחות שלו, או כתוצאה מסנקציה שתוטל עליו עקב כישלון שלו לקיים את ההוראות הרגולטוריות החלות עליו בנושא זה. לחשיפה לסיכון זה השלכות נוספות הנובעות מסיכונים מוניטין, מסיכונים תפעוליים ומסיכונים משפטיים הנובעים

ממנו. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצלו" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו.

בהוראות ניהול בנקאי תקין 411, שעניינה מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות, נקבעו, בין השאר, תפקידיו של האחראי למילוי החובות לפי חוק איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "האחראי"). האחראי בבנק פועל במסגרת חטיבת הסיכונים של הבנק וכפוף ומדווח ישירות למנהל החטיבה, שהינו חבר הנהלת הבנק.

הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות האחראי הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק.

במהלך שנת 2010 הוטמעה בבנק מערכת ממוחשבת לאיתור פעילות חריגה בחשבונות של הלקוחות. באופן שוטף מתבצעת הדרכה והטמעה של הוראות הרלבנטיות בנושא לקבוצות עובדים, בהתאם לתחומי עיסוק מקצועיים וניהוליים תוך התאמת הנושאים והיקפם. כמו כן כל עובדי הבנק החדשים עוברים הדרכה בנושא איסור הלבנת הון, טרם קבלת הרשאה להיכנס למערכות המחשב של הבנק.

לכל סניף ולכל יחידה במטה מונה נאמן הלבנת הון המהווה גורם מקצועי הצמוד למקום ביצוע העסקאות ונותן מענה מידי לשאלות המתעוררות בסניפים. הנאמן מקבל תגבור בהדרכות ובימי עיון במטרה להעלות את רמתו בתחום ומהווה גורם מקשר בין האחראי לנושא איסור הלבנת הון לבין הסניף.

האחראי מתעדכן באופן שוטף בחידושי החקיקה, הצווים והנורמות הקשורות לאיסור הלבנת הון, בין היתר, בהשתתפות בישיבות ובימי עיון בנושא. באחריותו לדאוג ליישום של כל ההשלכות הנובעות מעדכונים אלה על פעילות הבנק.

ביום 14 לפברואר 2013, נמסר לבנק דוח ביקורת שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא יישום החוק לאיסור הלבנת הון, בעקבות ביקורת שנערכה בבנק ואשר התייחסה לפעילות הבנק בשנים 2007-2010. הדוח כולל פירוט ממצאים וכן דרישות לביצוע פעולות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. לבנק ניתנה הזכות להגיש את תגובתו בכתב עד ליום 9 במאי 2013, (לאחר הארכה) תוך ציון העובדה כי תישקל בקשה להטלת עיצום כספי על הבנק על פי הסמכויות הקבועות בחוק. ביום 8 במאי 2013 הגיש הבנק את תגובתו בכתב לדוח הביקורת האמור. בשלב זה אין ביכולתו של הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מדוח הביקורת ואם כן, באיזה סכום.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

עדכוני החקיקה ו/או הוראות בנק ישראל שהינם ספציפיים למגזרי הפעילות השונים תוארו בפרקים הרלבנטיים בדוח זה. בנוסף, הוראות חוק ורגולציה אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2012 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2012.

הצעות חקיקה

מעת לעת מובאות בפני הכנסת הצעות לתיקוני חקיקה בנושאים שונים אשר לחלקן עשויה להיות השפעה על עסקיהם של התאגידיים הבנקאיים ובכללם הבנק. כמו כן, מעת לעת מפיצים רגולטורים שונים, כגון: המפקח על הבנקים, רשות ניירות ערך, וכד' טיוטות של הוראות והנחיות שלהם להערות הציבור. למועד הדוחות הכספיים קיימות מספר הצעות חוק בשלבי חקיקה שונים וכן מספר טיוטות שהופצו על ידי המפקח על הבנקים. הצעות חוק וטיוטות הוראות אלו נועדו להגביר את הפיקוח וההסדרה של יחסי בנק לקוח, להסדיר אספקטים שונים בפעילות הבנק, להסדיר פעילות של חברות ציבוריות בנושאים שונים ועוד. עם זאת, למועד הדוחות הכספיים הצעות וטיוטות אלה נמצאות בשלבי חקיקה או הסדרה שונים, עשויים לחול בהן שינויים, ואין כל וודאות מתי יושלמו או אם יהפכו בסופו של דבר להוראות חקיקה או הוראות פיקוח מחייבות.

גילוי בדבר הביקורת הפנימית בבנק

מר רון שגיא מכהן כמבקר הפנימי של הבנק החל מיום 20 במרץ 2012. הוא בעל תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטה העברית. מר רון שגיא בעל ניסיון רב בתחום הבנקאות. בשנים 2003 עד 2010 כיהן כסמנכ"ל ומנהל אגף התפעול והתשתיות הבנקאיות של הבנק והחל מדצמבר 2010 ועד למינויו כמבקר הפנימי של הבנק כיהן כמ"מ וכסגן המבקר הפנימי.

דרך מינוי המבקר הפנימי, הכפיפות האירגונית, סדרי עבודת הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית פורטו בדו"ח השנתי לשנת 2012. בתקופת הדו"ח לא חלו בהם שינויים מהותיים.

עבודת הביקורת הפנימית נערכה בתקופת הדו"ח על פי תכנית העבודה המאושרת ע"י הדירקטוריון לשנת 2013. תכנית עבודה זו נסמכת על סקר סיכונים מעודכן (סקר מקיף נערך ע"י הביקורת הפנימית, בשיתוף עם חברת ייעוץ חיצונית, בסוף שנת 2011 וכלל את כל יחידות הבנק) כאשר, תדירות הביקורות והיקפן, בכל נושא ונושא, נגזרו ממתודולוגיה שיטתית של הערכת הסיכונים ושל הבקורות הפנימיות.

תכנית העבודה לשנת 2013 נדונה בוועדת הביקורת ביום 20 בדצמבר 2012, ואושרה בדירקטוריון ביום 27 בדצמבר 2012, דו"ח סיכום שנתי של המבקר הפנימי לשנת 2012, נדון בישיבת ועדת ביקורת ביום 29 בינואר 2013 ובדירקטוריון בישיבתו מיום 21 במרץ 2013.

מדיניות התרומות של הבנק מבוצעת בהתאם להחלטת ההנהלה ובמסגרת תקציב הבנק. התרומות מאושרות על ידי ועדת התרומות של הבנק וזאת בהתאם לקריטריונים שנקבעו לבחירת מוסדות ו/או עמותות ובהתאם לנוהל העבודה הקיים בנושא זה בבנק.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים ונסיון העבר תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי שלה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן יעילות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרץ, 2013 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל (כמשמעותה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 303) הינו דירקטוריון הבנק.

נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בוועדת גילוי בראשות המנכ"ל ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית, חברי הנהלה נוספים, מנהל מחלקת החשבות ומנהל יחידת דוחות כספיים, במסגרת דיוני הוועדה נכללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, נושאים בעלי עניין לציבור, התפתחויות החייבות להיות מדווחות לציבור וכל נושא שהוועדה רואה צורך לדון בו קודם העברת הדוחות לוועדת ביקורת.

קודם לאישור הדוחות הכספיים על ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון וטיוטת הדוח התקופתי השנתי (בדוחות השנתיים בלבד), לוועדת הביקורת. הבנק הסמיך את ועדת הביקורת לשמש גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים. הוועדה מורכבת מחברי הדירקטוריון הבאים: יו"ר הוועדה, מר שמואל אשל (דח"צ), מר שלום הכמן (דח"צ), מר אדיב ברוך (דח"צ), גב' אירה סובול (דירקטורית חיצונית ע"פ הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה) ומר רם הרמלך.

בישיבת הוועדה נדונים בפרוטרוט הדוחות הכספיים ומתקבלת החלטה על מתן המלצה לדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

לאחר קבלת המלצת הוועדה לעיל לאישור הדוחות הכספיים, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון והדוח התקופתי השנתי (בדוחות שנתיים בלבד), לעיונם של כלל חברי הדירקטוריון.

במהלך ישיבת הדירקטוריון, נסקרות התוצאות הכספיות, המצב הכספי ומוצגים נתונים על פעילות הבנק וניתנות תשובות לשאלות הדירקטורים.

בישיבה נוכח גם רואה החשבון המבקר החיצוני של הבנק אשר נותן את חוות דעתו המקצועית ביחס לדוחות הכספיים וכן ביחס לסוגיות חשבונאיות בקשר לדוחות הכספיים. עם סיום הדיון מחליט הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

חוזר בעניין "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דוח כספי - SOX ACT 404"

ב-5 בדצמבר 2005 פירסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיף 404 של ה-SOX Act. בסעיף 404 נקבעו על ידי ה-SEC וה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיף 404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחו.
 - בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
 - יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית של בקרות פנימיות בבנק והליך פיתוחן של מערכות אלה מחייב את הבנק להיערך ולקבוע שלבים ויעדי ביניים עד ליישומן המלא.
 - יש להשלים את הפרויקט ואת ביקורת רואי החשבון המבקרים עד למועד הדיווח של דצמבר 2008.
- במסגרת יישום ההוראה, ביצע הבנק בשיתוף עם משרד רואי חשבון חיצוני, זיהוי של חשבונות ותהליכים עסקיים הקשורים לדיווח כספי ולגילוי נאות. בתהליכים אלו בוצע תיעוד והערכת סיכונים ובקרות תוך מיפוי הסיכונים והבקרות הפנימיות הקיימות ברמת התהליכים והעסקאות.
- כמו כן, סיים הבנק את הערכת אפקטיביות הבקרות תוך תיעוד בדיקות של אפקטיביות הבקרות וניתוח פערים קיימים אל מול מודל הבקרה הפנימית.
- הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 במרץ 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה כי ליום 31 במרץ 2013, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.
- האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק "קוסט פורר גבאי את קסירר", כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד 155 לדוח השנתי אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012.

28 במאי 2013

אוריאל פז
מנהל כללי

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013 (בלתי מבוקרים)

נספח לדוח הדירקטוריון

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			שיעור השינוי ב-%
2012	2013		

א. רווח ורווחיות*

באחוזים			
7.0%	3.3%		1. תשואת הרווח הנקי להון הממוצע
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח			
54.3	60.4	11%	2. הכנסות ריבית, נטו
(3.2)	(9.5)	197%	3. הוצאות בגין הפסדי אשראי
51.1	50.9	0%	4. הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
27.3	25.1	-8%	5. הכנסות שאינן מריבית
61.0	68.1	12%	6. הוצאות תפעוליות ואחרות
17.4	7.9	-55%	7. רווח לפני מיסים
(6.2)	(2.3)	-63%	8. הפרשה למיסים
11.2	5.6	-50%	9. רווח נקי

ליום			שיעור השינוי ב-%
31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2013		

ב. יחסים פיננסיים עיקריים

באחוזים			
0.37%	0.39%		10. הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל) (1)
9.7%	9.7%		11. יחס הון ליבה לרכיבי סיכון (באזל II)
14.4%	14.3%		12. יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II)

סכומים מדווחים מיליוני ש"ח			
12,292	12,352	0.5%	ג. מאזן - סעיפים עיקריים
1,361	1,140	-16%	13. סך כל המאזן
1,163	1,353	16%	14. מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,581	9,650	1%	15. ניירות ערך
9,814	9,959	1%	16. אשראי לציבור
1,581	1,509	-5%	17. פיקדונות הציבור
694	699	1%	18. איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,031	1,030	0%	19. הון עצמי
			20. הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II)

1,997	1,920	-4%	ד. סעיפים חוץ - מאזניים
195	187	-4%	21. יתרת הלואאות מפיקדונות לפי מידת הגביה
			22. יתרת ערבויות

(1) במונחים שנתיים אפקטיביים.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾

וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

חלק א'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		
			נכסים נושאי ריבית
4.74	113.1	9,717.0	אשראי לציבור ⁽³⁾
-	* -	10.0	אשראי לממשלה
0.27	0.2	299.6	פקדונות בבנקים
1.58	3.1	789.8	פקדונות בבנקים מרכזיים
1.99	3.5	710.4	אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁴⁾
2.78	2.7	392.8	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
-	* -	4.3	נכסים אחרים
4.18	122.6	11,923.9	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	31.1	חייבים בגין כרטיס אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	350.4	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
4.05	122.6	12,305.4	סך כל הנכסים

חלק ב'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- התחייבויות והון

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013			
שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		
			התחייבויות נושאות ריבית
(2.00)	(45.4)	9,164.3	פקדונות הציבור
-	* -	2.6	פקדונות הממשלה
(3.93)	(0.6)	61.9	פקדונות מבנקים בישראל
(4.19)	(16.2)	1,568.9	אגרות חוב
-	* -	1.9	התחייבויות אחרות
(2.32)	(62.2)	10,799.6	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	-	709.5	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	101.4	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
(2.16)	(62.2)	11,610.5	סך כל ההתחייבויות
		694.9	סך כל האמצעים ההוניים
		12,305.4	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.86			פער הריבית
2.04	60.4	11,923.9	תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

* סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הערות: בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק א'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח			אחוז
נכסים נושאי ריבית			
5.11	114.9	9,171.2	אשראי לציבור ⁽³⁾
1.28	0.2	62.9	פקדונות בבנקים
2.15	1.5	281.2	פקדונות בבנקים מרכזיים
2.64	8.9	1,361.2	אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁴⁾
3.22	2.4	301.8	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
-	* -	4.7	נכסים אחרים
4.65	127.9	11,183.0	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	347.4	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
4.51	127.9	11,530.4	סך כל הנכסים

חלק ב'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- התחייבויות והון

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012			
שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח			אחוז
התחייבויות נושאות ריבית			
(2.52)	(53.3)	8,530.5	פקדונות הציבור
-	* -	2.4	פקדונות הממשלה
(3.64)	(0.8)	89.2	פקדונות מבנקים מרכזיים
(5.19)	(19.5)	1,530.9	אגרות חוב
(2.93)	(73.6)	10,153.0	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	678.9	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	45.7	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
(2.73)	(73.6)	10,877.6	סך כל ההתחייבויות
652.8			סך כל האמצעים ההוניים
11,530.4			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
פער הריבית			
1.72	54.3	11,183.0	תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

* סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הערות: בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013			
שיעורי הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות / (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	מיליוני ש"ח
באחוזים			
מטבע ישראלי לא צמוד			
4.53	74.7	6,712.6	סך נכסים נושאי ריבית
(2.44)	(34.2)	5,658.5	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.09	פער הריבית		
מטבע ישראלי צמוד למדד			
4.23	38.5	3,690.6	סך נכסים נושאי ריבית
(2.85)	(26.2)	3,719.3	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.39	פער הריבית		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)			
2.50	9.4	1,520.7	סך נכסים נושאי ריבית
(0.51)	(1.8)	1,421.8	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.99	פער הריבית		
סך פעילות בישראל			
4.18	122.6	11,923.9	סך נכסים נושאי ריבית
(2.32)	(62.2)	10,799.6	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.86	פער הריבית		
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012			
שיעורי הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות / (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	מיליוני ש"ח
באחוזים			
מטבע ישראלי לא צמוד			
5.11	80.0	6,377.1	סך נכסים נושאי ריבית
(3.20)	(43.5)	5,502.3	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.91	פער הריבית		
מטבע ישראלי צמוד למדד			
4.30	36.6	3,461.9	סך נכסים נושאי ריבית
(3.34)	(27.1)	3,285.7	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.96	פער הריבית		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)			
3.41	11.3	1,344.0	סך נכסים נושאי ריבית
(0.88)	(3.0)	1,365.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.53	פער הריבית		
סך פעילות בישראל			
4.65	127.9	11,183.0	סך נכסים נושאי ריבית
(2.93)	(73.6)	10,153.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.72	פער הריבית		

הערות: בסוף תוספת א

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013 לעומת שלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012		
שינוי נטו	בגלל שינוי מחיר ⁽⁹⁾	גידול (קטון) כמות ⁽⁹⁾
מיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית		
		אשראי לציבור בישראל
(1.8)	(8.2)	6.4
(3.5)	(3.1)	(0.4)
(5.3)	(11.3)	6.0
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל		
סך כל הכנסות הריבית		
התחייבויות נושאות ריבית		
		פקדונות הציבור בישראל
7.9	11.0	(3.1)
3.5	4.5	(1.0)
11.4	15.5	(4.1)
סך כל הוצאות הריבית		

- (1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד- על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 31.3.2013, 31.3.2012 בסך 1.4 מיליון ש"ח, ו- 7.4 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (6) עמלות בסך 3.2 ו- 3.6 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2013 ו- 31.3.2012, בהתאמה.
- (7) לרבות מכשירים נגזרים.
- (8) תשואה נטו- הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב ע"י הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב ע"י הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

תוספת ד				
31 במרץ				
2013				
מעל 3 שנים עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
מיליוני ש"ח				
מטבע ישראלי לא צמוד				
262.4	143.4	1,341.7	492.7	4,495.3
-	88.9	97.1	-	2.6
262.4	232.3	1,438.8	492.7	4,497.9
(44.8)	(544.8)	(513.9)	(1,103.8)	(4,171.0)
(8.2)	(51.2)	(42.7)	(11.0)	(0.8)
(53.0)	(596.0)	(556.6)	(1,114.8)	(4,171.8)
מכשירים פיננסיים, נטו				
209.4	(363.7)	882.2	(622.1)	326.1
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר				
431.9	222.5	586.2	(296.0)	326.1
מטבע ישראלי צמוד למדד				
1,285.7	1,019.2	687.2	169.3	82.9
-	50.4	-	-	-
1,285.7	1,069.6	687.2	169.3	82.9
(950.4)	(1,069.1)	(1,122.4)	(203.9)	(172.8)
-	(50.2)	-	-	-
(950.4)	(1,119.3)	(1,122.4)	(203.9)	(172.8)
מכשירים פיננסיים, נטו				
335.3	(49.7)	(435.2)	(34.6)	(89.9)
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר				
(274.1)	(609.4)	(559.7)	(124.5)	(89.9)
מטבע חוץ⁽²⁾				
85.9	60.7	68.9	61.6	1,227.3
-	-	-	8.2	-
85.9	60.7	68.9	69.8	1,227.3
(0.2)	(3.3)	(337.7)	(180.5)	(928.7)
(1.5)	(38.4)	(48.2)		(0.2)
(1.7)	(41.7)	(385.9)	(180.5)	(928.9)
מכשירים פיננסיים, נטו				
84.2	19.0	(317.0)	(110.7)	298.4
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר				
(26.1)	(110.3)	(129.3)	187.7	298.4
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית				
1,634.0	1,223.3	2,097.8	723.6	5,805.5
-	139.3	97.1	8.2	2.6
1,634.0	1,362.6	2,194.9	731.8	5,808.1
(995.4)	(1,617.2)	(1,974.0)	(1,488.2)	(5,272.5)
(9.7)	(139.8)	(90.9)	(11.0)	(1.0)
(1,005.1)	(1,757.0)	(2,064.9)	(1,499.2)	(5,273.5)
מכשירים פיננסיים, נטו				
628.9	(394.4)	130.0	(767.4)	534.6
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר				
131.7	(497.2)	(102.8)	(232.8)	534.6

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.
ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

31 בדצמבר				31 במרץ				
2012				2013				
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾	מעל 20 שנים	מעל 10 שנים עד 20 שנים	מעל 5 שנים עד 10 שנים
שנים	%	שנים	%	מיליוני ש"ח				
0.38	3.70	0.59	3.80	6,988.2	21.4	-	5.3	226.0
0.44	-	0.70		188.6	-	-	-	-
0.38	3.70	0.59	3.80	7,176.8	21.4	-	5.3	226.0
0.29	2.13	0.25	2.10	(6,390.6)	-	-	-	(12.3)
0.61	-	1.14		(114.3)	-	-	-	(0.4)
0.30	2.13	0.27	2.10	(6,504.9)	-	-	-	(12.7)
0.08	1.57	0.33	1.70	671.9	21.4	-	5.3	213.3
				671.9	671.9	650.5	650.5	645.2
3.00	3.13	3.10	3.30	3,795.4	-	9.5	137.5	404.1
0.58	-	1.07		50.4	-	-	-	-
2.93	3.13	3.07	3.30	3,845.8	-	9.5	137.5	404.1
2.47	1.50	2.42	1.30	(3,924.5)	-	-	(14.1)	(391.8)
1.62	-	1.38		(50.2)	-	-	-	-
2.46	1.50	2.40	1.30	(3,974.7)	-	-	(14.1)	(391.8)
0.47	1.63	0.67	2.00	(128.9)	-	9.5	123.4	12.3
				(128.9)	(128.9)	(128.9)	(138.4)	(261.8)
0.44	3.82	0.93	3.75	1,613.1	-	-	50.0	58.7
-	-	0.39		8.2	-	-	-	-
0.44	3.82	0.93	3.75	1,621.3	-	-	50.0	58.7
0.18	0.90	0.18	0.71	(1,450.4)	-	-	-	-
-	-	0.35		(88.8)	-	-	-	(0.5)
0.17	0.90	0.19	0.71	(1,539.2)	-	-	-	(0.5)
0.28	2.92	0.75	3.04	82.1	-	-	50.0	58.2
				82.1	82.1	82.1	82.1	32.1
1.20	3.14	1.40	3.50	12,396.7	21.4	9.5	192.8	688.8
0.47		0.77		247.2	-	-	-	-
1.18	3.14	1.39	3.50	12,643.9	21.4	9.5	192.8	688.8
1.02	1.85	0.96	1.60	(11,765.5)	-	-	(14.1)	(404.1)
0.60	-	0.91		(253.3)	-	-	-	(0.9)
1.01	1.85	0.96	1.60	(12,018.8)	-	-	(14.1)	(405.0)
0.17	1.29	0.43	1.90	625.1	21.4	9.5	178.7	283.8
				625.1	625.1	603.7	594.2	415.5

הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 8 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן ראה ביאור 21 בדוח הכספי השנתי לשנת 2012.

ג. שיעור תשואה פנימי היינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוח הכספי השנתי לשנת 2012.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

תוספת ג (6)

31 במרץ 2013									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)				
הפסדי אשראי (4)									
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה			סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
			פגום	בעייתי (5)	חובות (2)				
ציבור - מסחר									
-	-	-	-	-	2.2	4.7	-	4.7	חקלאות
0.1	-	-	-	0.5	12.8	14.9	0.5	14.9	תעשייה
7.6	-	(0.3)	50.2	66.9	1,188.8	1,821.3	66.9	1,821.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.2	0.2	1.3	13.0	24.0	408.9	448.9	24.0	448.9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	0.9	0.9	-	0.9	חשמל ומים
0.4	-	(0.2)	12.0	12.3	33.4	34.8	12.3	34.8	מסחר
-	-	-	-	-	1.6	2.1	-	2.1	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.5	0.1	0.2	-	0.5	48.7	49.5	0.5	49.5	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	0.9	0.9	-	0.9	תקשורת ושירותי מחשב
0.2	-	-	-	-	33.9	39.5	-	39.9	שירותים פיננסיים
0.3	-	0.1	-	0.2	33.1	38.1	1.2	39.3	שירותים עסקיים ואחרים
0.1	-	-	0.2	0.2	9.6	13.1	0.2	14.4	שירותים ציבוריים וקהילתיים
10.4	0.3	1.1	75.4	104.6	1,774.8	2,468.7	105.6	2,471.6	סך הכל מסחרי
60.7	1.1	1.3	-	264.8	6,885.8	7,419.9	264.8	7,419.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
23.1	6.4	7.0	4.6	29.8	1,082.3	1,279.4	29.8	1,279.4	אנשים פרטיים - אחר
94.2	7.8	9.4	80.0	399.2	9,742.9	11,168.0	400.2	11,170.9	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
0.1	-	0.1	-	-	154.9	154.9	-	206.6	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	1,311.4	ממשלת ישראל
94.3	7.8	9.5	80.0	399.2	9,897.8	11,322.9	400.2	12,688.9	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	2.7	בנקים בחו"ל
94.3	7.8	9.5	80.0	399.2	9,897.8	11,322.9	400.2	12,691.6	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 9,897.7 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,353.3 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 15.4 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,425.1 מיליוני ש"ח. (ליום 31.12.12: חובות - 10,060.8 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,163.0 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 20.9 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,462.5 מיליוני ש"ח).
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) יתרה נמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

תוספת ג

31 בדצמבר 2012									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)			מזה			סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
יתרת	מחיקות	הוצאות	פגום	בעייתי(5)	חובות (2)				
ההפרשה	חשבונאיות	בגין הפסדי				מיליוני ש"ח			
להפסדי	נטו	אשראי							
אשראי									
ציבור - מסחרי									
-	0.1	(0.1)	-	-	2.7	5.1	-	5.1	חקלאות
0.1	0.2	0.2	-	0.7	16.0	22.1	0.7	22.1	תעשייה
7.9	1.1	1.8	57.2	79.7	1,167.0	1,798.7	79.7	1,798.7	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.1	-	0.1	13.0	19.5	377.1	421.1	19.5	421.1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	0.9	0.9	-	0.9	חשמל ומים
0.6	0.5	0.8	4.6	4.7	26.8	30.9	4.7	30.9	מסחר
-	0.2	(0.2)	-	0.1	2.1	2.6	0.1	2.6	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.4	0.3	0.2	-	0.5	51.9	52.6	0.5	52.6	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	1.0	1.1	-	4.2	תקשורת ושירותי מחשב
0.2	-	0.2	-	-	38.0	45.4	-	45.8	שירותים פיננסיים
0.2	0.2	0.3	-	0.1	31.3	35.3	1.1	36.6	שירותים עסקיים ואחרים
0.1	-	-	0.2	0.2	10.4	13.3	0.2	14.7	שירותים ציבוריים וקהילתיים
9.6	2.6	3.3	75.0	105.5	1,725.2	2,429.1	106.5	2,435.3	סך הכל מסחרי
60.5	7.6	(1.8)	-	261.6	6,882.7	7,389.9	261.6	7,389.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
22.5	25.9	34.5	3.1	33.3	1,064.2	1,315.6	33.3	1,315.6	אנשים פרטיים - אחר
92.6	36.1	36.0	78.1	400.4	9,672.1	11,134.6	401.4	11,140.8	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	141.8	141.8	-	177.9	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	223.8	1,364.0	-	1,364.0	ממשלת ישראל
92.6	36.1	36.0	78.1	400.4	10,037.7	12,640.4	401.4	12,682.7	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	23.1	23.1	-	24.5	בנקים בחו"ל
92.6	36.1	36.0	78.1	400.4	10,060.8	12,663.5	401.4	12,707.2	סך הכל

הצהרה (certification)

אני, אוריאל פז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2013 (להלן: - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן גאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אוריאל פז

מנהל כללי

28 במאי, 2013

אני, ארנון זית, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2013 (להלן: - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן גאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ארנון זית

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

28 במאי, 2013

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") וחברות הבנות שלו, הכולל את המאזן התמציתי ביניים מאוחד ליום 31 במרס, 2013 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, רווח כולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים, לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 2013

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר	31 במרץ		
2012	2012	2013	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
נכסים			
1,360.6	433.7	1,140.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,163.0	1,883.9	1,353.3	ניירות ערך (1)
9,672.1	9,252.8	9,742.9	אשראי לציבור
(90.7)	(86.1)	(92.5)	הפרשה להפסדי אשראי
9,581.4	9,166.7	9,650.4	אשראי לציבור, נטו
117.9	83.7	116.5	בניינים וציוד
20.9	11.4	15.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
47.7	54.0	76.7	נכסים אחרים
12,291.5	11,633.4	12,352.4	סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
9,813.7	9,283.5	9,958.9	פיקדונות הציבור (2)
63.3	73.5	61.1	פיקדונות מבנקים
-	1.9	0.3	פיקדונות הממשלה
1,581.0	1,538.2	1,509.2	תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
16.4	5.0	21.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
123.0	71.4	102.9	התחייבויות אחרות (3)
11,597.4	10,973.5	11,653.9	סך כל ההתחייבויות
694.1	659.9	698.5	הון עצמי
12,291.5	11,633.4	12,352.4	סך כל ההתחייבויות והון

ארנון זית **אוריאל פז** **זאב גוטמן**
 סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים מנהל כללי יו"ר הדירקטוריון
 וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

28 במאי 2013

- (1) מזה שועבדו למלוים לימים 31.03.2013, 31.03.2012 ו- 31.12.2012 בסך 223.6 מיליון ש"ח, 222.3 מיליון ש"ח, 169.5 מיליון ש"ח, בהתאמה. לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן ראה ביאור 2.
- (2) מזה יתרת הפקדונות של גופים מוסדיים ליום 31.03.2013 - 719 מיליון ש"ח.
- (3) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים לימים 31.03.2013, 31.03.2012 ו- 31.12.2012 בסך 1.8 מיליון ש"ח, 1.2 מיליון ש"ח ו- 1.9 מיליון ש"ח בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החדשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2012 (מבוקר)	2012 (בלתי מבוקר)	
555.7	* 127.9	122.6	הכנסות ריבית
324.8	* 73.6	62.2	הוצאות ריבית
230.9	54.3	60.4	הכנסות ריבית, נטו
36.0	* 3.2	9.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
194.9	51.1	50.9	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
			הכנסות שאינן מריבית
22.6	* 3.8	2.0	הכנסות מימון שאינן מריבית
90.2	* 23.4	22.2	עמלות
0.6	0.1	0.9	הכנסות אחרות
113.4	27.3	25.1	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
			הוצאות תפעוליות ואחרות
137.8	32.4	37.3	משכורות והוצאות נילות
46.9	10.8	13.4	אחזקה ופחת בניינים וציוד
69.8	* 17.8	17.4	הוצאות אחרות
254.5	61.0	68.1	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
53.8	17.4	7.9	רווח לפני מיסים
17.7	6.2	2.3	הפרשה למיסים
36.1	11.2	5.6	רווח נקי
			רווח נקי למניה (בש"ח)
0.51	0.16	0.08	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החדשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2012	2013	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
36.1	11.2	5.6	רווח נקי
			רווח כולל אחר:
19.3	5.5	(2.2)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(6.6)	(1.7)	0.8	השפעת המס המתאיח
12.7	3.8	(1.4)	רווח כולל אחר לאחר מיסים
48.8	15.0	4.2	סך הכל הרווח הכולל

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל הון עצמי	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	קרנות הון				הון הנפרע המניות
		התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	מפרמיה		
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2013 ולשנת 2012 (בלתי מבוקר)							
694.1	466.6	1.1	226.4	3.8	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)
5.6	5.6	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה התאמות ושינויים הנובעים:
0.2	-	-	0.2	0.2	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1.4)	-	(1.4)	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
698.5	472.2	(0.3)	226.6	4.0	95.3	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2013
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2012 ולשנת 2011 (מבוקר)							
644.6	430.5	(11.6)	225.7	3.1	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)
11.2	11.2	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה התאמות ושינויים הנובעים:
0.3	-	-	0.3	0.3	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
3.8	-	3.8	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
659.9	441.7	(7.8)	226.0	3.4	95.3	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2012
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2012 (מבוקר)							
644.6	430.5	(11.6)	225.7	3.1	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
36.1	36.1	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה התאמות ושינויים הנובעים:
0.7	-	-	0.7	0.7	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
12.7	-	12.7	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
694.1	466.6	1.1	226.4	3.8	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2012	2013	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
36.1	11.2	5.6	רווח נקי לתקופה
			התאמות:
17.7	3.6	5.7	פחת על בניינים וציוד
36.0	* 3.2	9.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(41.3)	(10.6)	(7.6)	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(20.2)	(2.0)	(0.7)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
0.7	0.3	0.2	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
(18.4)	(2.3)	(1.3)	מיסים נדחים, נטו
(5.7)	(1.0)	(1.3)	פיצויי פרישה - גידול בעודף היעודה על העתודה שינוי נטו בנכסים שוטפים:
(559.6)	* (112.1)	(78.5)	אשראי לציבור
(72.0)	68.1	(51.8)	ניירות ערך למסחר
(13.7)	* (4.2)	5.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
19.0	* 1.5	(27.0)	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(12.9)	(2.7)	(2.2)	פיקדונות מבנקים
749.1	218.9	145.2	פיקדונות הציבור
(0.8)	1.1	0.3	פיקדונות הממשלה
1.4	* (10.0)	5.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
92.2	* 12.3	(9.9)	התחייבויות אחרות
207.6	175.3	(3.2)	מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2012	2013	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(2,423.4)	(1,275.7)	(1,214.5)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
2,877.3	823.5	1,043.1	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
26.6	9.0	39.1	תמורה מפינון ניירות ערך זמינים למכירה
(48.7)	(6.4)	(3.8)	רכישת בניינים וציוד
431.8	(449.6)	(136.1)	מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) מפעילות בהשקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
296.9	-	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(368.0)	(84.3)	(81.2)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(71.1)	(84.3)	(81.2)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(7.4)	(4.4)	(8.3)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
575.7	(354.2)	(212.2)	גידול (קיטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים
792.3	792.3	1,360.6	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
1,360.6	433.7	1,140.1	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה
			ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:
833.4	225.6	212.0	ריבית שהתקבלה
329.2	88.0	98.8	ריבית ששולמה
10.3	2.4	40.0	מיסים על הכנסה ששולמו
7.7	-	-	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
			פעולות שאינן במזומן:
7.2	-	0.5	רכישת רכוש קבוע באשראי

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 31 במרץ, 2013 (להלן - "דוחות כספיים ביניים"). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2012 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך ולביאורים הנלווים אליהם.

ב. עיקרי המדיניות החשבונאית

1. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 31 במרץ, 2013 ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי. הכללים החשבונאיים שישומו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר, 2012, פרט לאמור בסעיף 2 להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2012 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך ולביאורים הנלווים אליהם.

2. תקן חשבונאות מספר 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS":

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS" (להלן - "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יעדכנו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר, 2008. האמור אינו חל עדיין על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי אשר דוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

א. בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר, 2011. ממועד זה ואילך ידרשו התאגידים הבנקאים וחברות כרטיסי אשראי לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר שיפורסמו בנוגע לתקנים הבינלאומיים בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

ב. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

כמו כן, הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. תקני דיווח כספי בינלאומיים יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים (למעט אם נקבע אחרת על ידי המפקח על הבנקים):

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
 - במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
 - במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
 - במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
 - במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.
- מיום 1 בינואר, 2011, ואילך הבנק מעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ והבהרות של הפיקוח על הבנקים.

3. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2013 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

א. עדכון הוראות הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי (להלן - "ההוראה")

ביום ה-25 במרץ, 2012, פרסם המפקח על הבנקים הוראה בדבר עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי המבוסס על עדכון 2010-10 של ה-FASB לדרישות הגילוי בארה"ב על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. ההוראות בנושא מבוססות על דרישות הגילוי של ה-FASB (סעיף 10-310 בקודיפיקציה), על דרישות גילוי הקיימות ב-call report, וגם על גילוי שניתן בפועל על-ידי בנקים בארה"ב. לאור האמור, עודכנו הוראות הדיווח לציבור והוגדרו המונחים "מגזר אשראי", "קבוצות חובות" ו"אינדיקציה לאיכות אשראי".

הדרישות מרחיבות את הגילוי הכמותי והאיכותי בגין כל קבוצת חובות כפי שהוגדרה בהוראה, על איכות חובותיה לתאגיד הבנקאי, לרבות:

- תיאור של האינדיקציה לאיכות האשראי.
- יתרת החוב הרשומה של החובות, לפי האינדיקציה לאיכות האשראי.
- לכל אינדיקציה לאיכות האשראי, המועד או טווח המועדים שבו המידע עודכן לגבי אינדיקציה זו.
- התנועה בהפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

החל מהדוח ליום 31 במרץ, 2013 ואילך התאגיד הבנקאי יציג גילויים נוספים לעניין ארגון מחדש של חוב בעייתי ובין היתר גילוי על הדרך שבה ארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו במהלך התקופות המוצגות לרבות תיאור השינויים שבוצעו בחובות וההשפעות הכספיות של השינויים, לגבי חלק מהחובות הבעייתיים שאורגנו מחדש ינתן גם מידע לגבי סוגי החובות שכשלו וסכום החובות שכשלו בהתאם להוראות החוזר. ההוראה חלה החל מהדוח משנת 2012. מובהר כי בדוח לציבור לשנת 2012 נכללו גילויים מאזניים בלבד. החל מהדוח לציבור ליום 31 במרץ, 2013 ואילך, ינתן כל הגילוי הנדרש לפי הוראה זו.

ב. עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור (להלן- "ההנחיות")

ביום 21 במרץ, 2013, לנוכח הגידול המואץ במערכת הבנקאית באשראי לדיור בשנים האחרונות במקביל לעליה במחירי הדירות, פרסם המפקח על הבנקים עדכון הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן, בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר (טייטה של ההנחיות האמורות פורסמה לראשונה ביום 21 בפברואר, 2013).

להלן עיקרי ההנחיות:

1. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואה לדיור ממונפת בעלת רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר, 2010 משוקללת ב-100%. על פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35% - נשאר ללא שינוי.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50%, במקום ב-35%.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-60% ישוקללו ב-75% לצרכי דרישת הון, במקום ב-35% או ב-100%.
- במקביל תבוטל הדרישה (מחודש אוקטובר, 2010) לשקלל ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר שיעור הריבית המשתנה בהן עולה על 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.

2. ההנחיות קובעות כי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות החל מהדוחות לציבור לרבעון השני של שנת 2013. האמור לא יחול על הלוואות לדיור אשר מוחזקת בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית. בסוף שנת 2012, עמד יחס זה בבנק על כ-0.11%.

3. בנוסף, קובעות ההנחיות הפחתה בהקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%. מהלך זה מהווה הקלה בדרישות הקצאת ההון ועשוי להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לענף הבינוי והנדל"ן.

מטרת ההנחיות היא להגדיל את כריות ההון וההפרשה הנדרשות בגין העלייה בסיכונים הגלומים בתיק האשראי לדיור. במקביל, הצעד מקל בדרישות הון בגין ערבויות חוק מכר לאחר מסירת הדירה למשתכן, וזאת בגלל רמת הסיכון הנמוכה יחסית הגלומה בהן.

כתוצאה מיישום ההנחיות תגדל ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון השני לשנת 2013 בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של כ-19 מיליוני ש"ח ברוטו לפני מס וכ-12 מיליוני ש"ח נטו לאחר מס. כמו כן, כתוצאה מעדכון משקולות הסיכון של הלוואות לדיור צפויה ירידה שנתית של כ-0.2%-0.1% ביחס הון רובד 1 לרכיבי

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

סיכון. הבנק מעריך כי יישום הנחיות אלו צפוי לגרום לפגיעה מהותית ברווחי הבנק ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2013.

ג. הוראה בנושא דוח על רווח כולל:

ביום 9 בדצמבר, 2012, פורסם חוזר בנושא דוח על רווח כולל. מטרת החוזר הינה התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב. החוזר משנה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים כך שפרטי רווח כולל אחר ידווחו בדוח נפרד שיקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר יוצג לאחר דוח רווח והפסד.

כמו כן, פירוט ההרכבה והתנועה של רווח כולל אחר מצטבר יוצג בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר. התיקונים בהוראה זו יחולו על הדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 ואילך ויושמו בדרך של יישום למפרע. ליישום לראשונה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים למעט שינוי הצגתי.

ד. הוראה בנושא גילוי על פיקדונות:

ביום 13 בינואר, 2013, פרסם בנק ישראל חוזר אודות שינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא גילוי על פיקדונות.

התיקונים להוראות הדיווח לציבור נועדו להתאים את דרישת הגילוי על פיקדונות לדרישות הגילוי המקובלות בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב.

השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

- נוספו הגדרות למונחים;
- נוספו דרישות גילוי (במגזרי פעילות, מצב נזילות);
- הרחבת הגילוי על פיקדונות שגויסו בישראל בנפרד מפיקדונות שגויסו בחו"ל, בכפוף למהותיות, בביאורים על פיקדונות הציבור, פיקדונות מבנקים ופיקדונות הממשלה;
- בביאור על פיקדונות הציבור: נוספה דרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות הנושאים ריבית בנפרד מיתרת הפיקדונות שאינם נושאים ריבית. בוטלה הדרישה לגילוי על פיקדונות בתוכניות חיסכון ועל פיקדונות אחרים, נוספה דרישה לדיווח לפי גודל בהתאם למדרגות, נוספה דרישה לדיווח על זהות המפקידים פיקדונות בישראל.
- בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות לפירעון": נוספה דרישה לגילוי על מועדי הפירעון החוזיים של האשראי לציבור ופיקדונות הציבור, הושמטו השורות המתייחסות למועדי הפירעון של פריטים לא כספיים.

הוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה ייושמו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013 ואילך, למעט הדרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפיקדונות הציבור שגויסו בישראל, שתחול החל מדוח כספי זה.

ה. הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות:

ביום 12 בדצמבר, 2012, פורסם חוזר בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. מטרת החוזר הינה התאמת ההוראות בנושא זה לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר קובע כי תאגיד בנקאי ישקול האם התנאים לגריעה של נכסים והתחייבויות מתקיימים בטרם ישקול האם יש לקזז נכסים והתחייבויות. בנוסף, הובהרו שיקולים מסוימים שתאגיד בנקאי נדרש להביא בחשבון בעת בחינת קיום התנאים לקיזוז. נוספו דרישות גילוי בהתייחס

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

לקיזוז נכסים והתחייבויות וביניהן גילויים חדשים לגבי מכשירים נגזרים שהוצגו בנטו או שקיימים לגביהם הסכמי התחשבות בנטו או הסכמים דומים. בנוסף, עודכנו דרישות הגילוי הנוגעות בפעילות מכשירים נגזרים וכן נוספו דרישות גילוי עבור מכשירים מפחית סיכון אשראי שלא קוזזו במאזן. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה מיושמות למפרע החל מהדוח לרבעון הראשון לשנת 2013. לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ תקן זה.

1. עדכוני תקינה חשבונאית כמפורט להלן:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות ליישום תקנים אלה:

1.1. בחדש מאי 2011 פרסם ה-IASB שלושה תקנים חדשים:

- IFRS 10 דוחות כספיים מאוחדים
- IFRS 11 הסדרים משותפים
- IFRS 12 גילוי בדבר זכויות בשויות אחרות

התקנים החדשים ייושמו למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013, או לאחריו. התקנים כוללים הוראות מעבר עם הקלות מסוימות בעת היישום לראשונה.

להלן עיקרי הוראות התקנים האמורים:

IFRS 10 - דוחות כספיים מאוחדים

IFRS 10 (להלן - תקן 10) מחליף את IAS 27 בדבר הטיפול החשבונאי בדוחות כספיים מאוחדים, וכן כולל את הטיפול החשבונאי באיחוד ישויות מובנות (structured entities) שטופלו בעבר ב-12 SIC איחוד - ישויות למטרות מיוחדות.

תקן 10 אינו כולל שינויים בנהלי האיחוד, אך משנה את ההגדרה של קיומה של שליטה לצורך איחוד וכולל מודל יחיד לצורכי איחוד. על פי תקן 10 על מנת שתתקיים שליטה נדרש קיומם של כוח (power) וחשיפה או זכות לתשואות משתנות (variable returns) מהבנק המושקע. כוח הינו היכולת להשפיע ולכוון את הפעילויות של הבנק המושקע, אשר משפיעות באופן משמעותי על התשואה של המשקיע.

תקן 10 מיושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק כתוצאה מאימוץ תקן זה.

IFRS 11 - הסדרים משותפים

IFRS 11 (להלן - תקן 11) מחליף את IAS 31 בדבר הטיפול החשבונאי בזכויות בעסקאות משותפות ואת SIC 13 בדבר פרשנות לטיפול החשבונאי בהשקעות לא כספיות על ידי ישויות בשליטה משותפת. כמו כן, התקן מתקן חלק מהנחיות IAS 28 בדבר השקעות בחברות כלולות.

תקן 11 מגדיר הסדרים משותפים כהסדרים חוזיים שלפיהם לשני צדדים או יותר קיימת שליטה משותפת.

תקן 11 מחלק את ההסדרים המשותפים לשני סוגים:

- עסקאות משותפות (Joint Ventures), שבהן לצדדים יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים נטו של העסקה המשותפת יטופלו לפי שיטת השווי המאזני.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

- פעילויות משותפות (Joint Operations), שבהן לצדדים להסדר יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים של הפעילות המשותפת ומחויבות משותפת בגין ההתחייבויות של הפעילות המשותפת. תקן 11 דורש כי הבנק המחזיק יכיר בנכסים, בהתחייבויות, בהכנסות ובהוצאות של הפעילות המשותפת על פי חלקו היחסי בפעילות זו כפי שנקבע בהסדר המשותף, בדומה לטיפול החשבונאי הקיים היום.

התקן משנה את הטיפול החשבונאי באובדן שליטה משותפת כאשר לאחר אובדן השליטה המשותפת נותרת השפעה מהותית ומבטל את ההוראה הקיימת הדורשת לשערך לשווי הוגן את ההשקעה שנותרת בחברה הכלולה במועד אובדן השליטה המשותפת.

תקן 11 מיושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ תקן זה.

IFRS 12 - גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות

IFRS 12 (להלן - תקן 12) קובע דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות של הבנק, לרבות חברות בנות, הסדרים משותפים, חברות כלולות וישויות מובנות (structured entities). תקן 12 מרחיב את דרישות הגילוי בנוגע לשיקולים ולהנחות ששימשו את ההנהלה בקביעת קיומה של שליטה, שליטה משותפת או השפעה מהותית בישויות מוחזקות, וכן בקביעת סוג ההסדר המשותף. תקן 12 כולל גם דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות מהותיות.

מטרת דרישות הגילוי החדשות היא לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את המהות והסיכונים הנובעים מהזכויות של התאגיד המדווח בישויות אחרות, וכן להבין את ההשפעה של אותן זכויות על המצב הכספי של התאגיד המדווח. מטרה זו באה לידי ביטוי בדרישות גילוי נרחבות ומקיפות, בין השאר: שיקול דעת והנחות משמעותיות שבאו לידי ביטוי בקביעת מהותן של זכויות בישויות ובהסדרים, זכויות בחברות בנות, זכויות בהסדרים משותפים ובחברות כלולות וזכויות בישויות מובנות.

הגילויים המתאימים נכללים בדוחות הכספיים של הבנק החל מאימוץ התקן לראשונה ביום 1 בינואר, 2013.

לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ תקן זה.

2.1. בחודש מאי 2011 פרסם ה-IASB תיקון לשני תקנים קיימים:

- IAS 27R (מתוקן 2011) דוחות כספיים נפרדים
- IAS 28R (מתוקן 2011) השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות.

IAS 27R - דוחות כספיים נפרדים

IAS 27R מחליף את IAS 27 ומטפל רק בדוחות כספיים נפרדים.

ההנחיות הקיימות לגבי דוחות כספיים נפרדים נותרו ללא שינוי במסגרת תקן 27 המתוקן.

IAS 28R - השקעות בחברות כלולות ועסקאות משותפות

IAS 28R (להלן - תקן 28 המתוקן) מחליף את IAS 28. השינויים העיקריים הנכללים בו לעומת IAS 28 מתייחסים לטיפול החשבונאי לפי שיטת השווי המאזני בהשקעות בעסקאות משותפות, כתוצאה מפרסום

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

IFRS 11 והמעבר מיישום שיטת האיחוד היחסי ליישום שיטת השווי המאזני בהשקעות אלה. תקן 28 המתוקן מיושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013. לא קיימת השפעה מהותית על תוצאות הבנק ועל מצבו הכספי כתוצאה מאימוץ תקן זה.

4. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישוםם

הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת ריבית:

אימוץ ASC 310-20 בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות":

ב-29 בדצמבר, 2011, פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים ארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות.

ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של הלוואה.

בנוסף ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

התיקונים הקשורים לאימוץ נושא מדידת הכנסות ריבית ייושמו מיום 1 בינואר, 2014 ואילך.

התאגיד הבנקאי בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, אך אין ביכולתו בשלב זה להעריך את תוצאותיו.

ביאור 2 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2013				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן
(בלתי מבוקר)				
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
905.5	(1.3)	0.7	906.1	905.5
של ממשלת ישראל				
29.6	-	0.2	29.4	29.6
של מוסדות פיננסיים בישראל				
1.9	-	0.2	1.7	1.9
של אחרים בישראל				
937.0	(1.3)	1.1	937.2	937.0
סה"כ אגרות חוב				
(2) 1.1	-	-	1.1	1.1
מניות				
(2) 938.1	(3) (1.3)	(3) 1.1	938.3	938.1
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

31 במרץ 2013				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן
(בלתי מבוקר)				
ניירות ערך למסחר -				
של ממשלת ישראל				
405.9	(0.1)	5.3	400.7	405.9
של מוסדות פיננסיים בישראל				
9.3	-	-	9.3	9.3
סה"כ אגרות חוב				
415.2	(0.1)	5.3	410.0	415.2
סך הכל ניירות ערך למסחר				
415.2	(4) (0.1)	(4) 5.3	410.0	415.2
סך הכל ניירות ערך				
1,353.3	(1.4)	6.4	1,348.3	1,353.3

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כולל מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.1 מיליוני ש"ח.
 (3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 9-10.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2012				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן
(בלתי מבוקר)				
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
1,389.6	8.9	0.9	1,397.6	1,389.6
				של ממשלת ישראל
64.5	-	0.5	64.0	64.5
				של מוסדות פיננסיים בישראל
13.8	4.6	-	18.4	13.8
				מגובי נכסים (ABS) בישראל
210.6	0.1	0.5	210.2	210.6
				של אחרים בישראל
1,678.5	13.6	1.9	1,690.2	1,678.5
				סה"כ אגרות חוב
(2) 1.1	-	-	1.1	1.1
				מניות
(2) 1,679.6	(3) 13.6	(3) 1.9	1,691.3	1,679.6
				סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

31 במרץ 2012				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן
(בלתי מבוקר)				
ניירות ערך למסחר -				
186.6	0.2	1.3	185.5	186.6
				של ממשלת ישראל
9.7	0.2	-	9.9	9.7
				של מוסדות פיננסיים בישראל
4.7	0.1	-	4.8	4.7
				של אחרים בישראל
3.3	-	-	3.3	3.3
				של אחרים זרים
204.3	0.5	1.3	203.5	204.3
				סה"כ אגרות חוב
204.3	(4) 0.5	(4) 1.3	203.5	204.3
				סך הכל ניירות ערך למסחר
1,883.9	14.1	3.2	1,894.8	1,883.9
				סך הכל ניירות ערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כולל מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.1 מיליוני ש"ח.
 (3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 9-10.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים (מבוקר)	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן	
ניירות ערך זמינים למכירה -					
אגרות חוב					
786.2	1.7	3.4	784.5	786.2	של ממשלת ישראל
10.0	-	-	10.0	10.0	של מוסדות פיננסיים בישראל
3.0	-	0.2	2.8	3.0	של אחרים בישראל
799.2	1.7	3.6	797.3	799.2	סה"כ אגרות חוב
⁽²⁾ 1.1	-	-	1.1	1.1	מניות
⁽²⁾ 800.3	⁽³⁾ 1.7	⁽³⁾ 3.6	798.4	800.3	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

31 בדצמבר 2012					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	הערך במאזן	
ניירות ערך למסחר -					
354.0	-	8.9	345.1	354.0	של ממשלת ישראל
6.6	-	-	6.6	6.6	של מוסדות פיננסיים בישראל
2.1	0.1	-	2.2	2.1	של אחרים בישראל
362.7	0.1	8.9	353.9	362.7	סה"כ אגרות חוב
362.7	⁽⁴⁾ 0.1	⁽⁴⁾ 8.9	353.9	362.7	סך הכל ניירות ערך למסחר
1,163.0	1.8	12.5	1,152.3	1,163.0	סך הכל ניירות ערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כולל מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.1 מיליוני ש"ח.
 (3) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 9-10.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
92.6	-	92.6	22.5	60.5	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
9.5	0.1	9.4	7.0	1.3	1.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(9.8)	-	(9.8)	(8.0)	(1.1)	(0.7)	מחיקות חשבונאיות
2.0	-	2.0	1.6		0.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(7.8)	-	(7.8)	(6.4)	(1.1)	(0.3)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
94.3	0.1	94.2	23.1	60.7	10.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (1)
1.8	-	1.8	0.2		1.6	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל חובות* בגינם היא חושבה:						
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
1,521.7	-	1,521.7	203.2	-	1,318.5	שנבדקו על בסיס פרטי
8,376.1	154.9	8,221.2	879.1	6,885.8	456.3	שנבדקו על בסיס קבוצתי(2)
6,623.4	-	6,623.4	-	6,623.4	-	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
9,897.8	154.9	9,742.9	1,082.3	6,885.8	1,774.8	סך הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
5.3	-	5.3	1.0	-	4.3	שנבדקו על בסיס פרטי
87.2	0.1	87.1	21.9	60.7	4.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי(3)
53.4	-	53.4	-	**53.4	-	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
92.5	0.1	92.4	22.9	60.7	8.8	סך ההפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
** כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 7.2 מיליוני ש"ח.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
92.7	-	92.7	13.9	69.9	8.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
3.2	-	3.2	6.4	(2.1)	(1.1)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(10.4)	-	(10.4)	(6.3)	(3.3)	(0.8)	מחיקות חשבונאיות
1.8	-	1.8	1.5	-	0.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(8.6)	-	(8.6)	(4.8)	(3.3)	(0.5)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
87.3	-	87.3	15.5	64.5	7.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (1)
1.2	-	1.2	0.4	-	0.8	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 במרץ 2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה:						
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
1,633.0	-	1,633.0	324.0	-	1,309.0	שנבדקו על בסיס פרטי
7,619.8	-	7,619.8	620.0	6,731.3	268.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי (2)
6,454.0	-	6,454.0	-	6,454.0	-	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
9,252.8	-	9,252.8	944.0	6,731.3	1,577.5	סך הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
3.2	-	3.2	0.8	-	2.4	שנבדקו על בסיס פרטי
82.9	-	82.9	14.3	64.5	4.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי (3)
56.4	-	56.4	-	**56.4	-	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
86.1	-	86.1	15.1	64.5	6.5	סך הפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
** כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 8.2 מיליוני ש"ח.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
92.7	-	92.7	13.9	69.9	8.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
36.0	-	36.0	34.5	(1.8)	3.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(39.6)	-	(39.6)	(28.8)	(7.6)	(3.2)	מחיקות חשבונאיות
3.5	-	3.5	2.9	-	0.6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(36.1)	-	(36.1)	(25.9)	(7.6)	(2.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
92.6	-	92.6	22.5	60.5	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (1)
1.9	-	1.9	0.2	-	1.7	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל חובות* בגינם היא חושבה:						
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
1,565.4	-	1,565.4	374.8	-	1,190.6	שנבדקו על בסיס פרטני
8,495.4	388.7	8,106.7	689.4	6,882.7	534.6	שנבדקו על בסיס קבוצתי (2)
6,602.6	-	6,602.6	-	6,602.6	-	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***
10,060.8	388.7	9,672.1	1,064.2	6,882.7	1,725.2	סך הכל חובות*

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
9.0	-	9.0	1.8	-	7.2	שנבדקו על בסיס פרטני
81.7	-	81.7	20.5	60.5	0.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי (3)
53.1	-	53.1	-	** 53.1	-	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
90.7	-	90.7	22.3	60.5	7.9	סך ההפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 ** כולל יתרות הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 7.4 מיליוני ש"ח.
 *** סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1)

31 במרץ 2013						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים (2)				1. איכות אשראי ופיגורים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים	לא פגומים	לא בעייתיים	
4.2	0.1	1,188.8	50.2	16.7	1,121.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.3	4.7	408.9	13.0	11.0	384.9	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0	0	33.9	-	-	33.9	שרותים פיננסים
1.1	0.6	143.2	12.2	1.5	129.5	מסחרי - אחר
6.6	5.4	1,774.8	75.4	29.2	1,670.2	סך הכל מסחרי
63.3	264.8	6,885.8	-	(6) 264.8	6,621.0	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
19.6	8.2	1,082.3	4.6	25.2	1,052.5	אנשים פרטים - אחר
89.5	278.4	9,742.9	80.0	319.2	9,343.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	154.9	-	-	154.9	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
89.5	278.4	9,897.8	80.0	319.2	9,498.6	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
89.5	278.4	9,897.8	80.0	319.2	9,498.6	סך הכל

31 במרץ 2012						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)					
						אשראי לציבור
8.9	11.8	1,633.0	30.8	61.4	1,540.8	שנבדק על בסיס פרטני
82.5	240.4	6,860.0	-	240.4	6,619.6	הלוואות לדיור לפי עומק הפיגור
24.6	13.9	759.8	-	64.5	695.3	שנבדק לפי בסיס קבוצתי אחר
116.0	266.1	9,252.8	30.8	366.3	8,855.7	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
116.0	266.1	9,252.8	30.8	366.3	8,855.7	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שושאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
3. ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.2.g לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2012.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 11.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 102.8 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾

31 בדצמבר 2012						
חובות לא פגומים מידע נוסף			בעייתיים ⁽²⁾			1. איכות אשראי ופיגורים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים	לא פגומים	לא בעייתיים	
0.7	5.2	1,167.0	57.2	10.3	1,099.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
0	3.4	377.1	13.0	6.5	357.6	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0	0	38.0	-	-	38.0	שרותים פיננסים
0.9	0.3	143.1	4.8	1.0	137.3	מסחרי - אחר
1.6	8.9	1,725.2	75.0	17.8	1632.4	סך הכל מסחרי
62.7	261.6	6,882.7	-	261.6 ⁽⁶⁾	6,621.1	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
17.7	9.8	1,064.2	3.1	26.6	1,034.5	אנשים פרטים - אחר
82.0	280.3	9,672.1	78.1	306.0	9,288.0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	141.8	-	-	141.8	בנקים בישראל
-	-	223.8	-	-	223.8	ממשלת ישראל
82.0	280.3	10,037.7	78.1	306.0	9,653.6	סך הכל פעילות בישראל
-	-	23.1	-	-	23.1	בנקים בחו"ל
82.0	280.3	10,060.8	78.1	306.0	9,676.7	סך הכל

- 1 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שונשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
- 2 סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- 3 ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.2 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2012.
- 4 מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- 5 צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 9.3 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- 6 כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 102.3 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

2. מידע נוסף על חובות פגומים

31 במרץ 2013					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ** חובות פגומים	יתרת ** חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ***	יתרת הפרשה פרטנית ***	יתרת ** חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ***	א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל
					ציבור מסחרי
58.4	50.2	20.7	2.3	29.5	בינוי ונדל"ן- בינוי
14	13.0	5.3	0.4	7.7	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
12.4	12.2	8.0	0.3	4.2	מסחרי- אחר
84.8	75.4	34.0	3.0	41.4	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
9.7	4.6	-	0.9	4.6	אנשים פרטיים - אחר
94.5	80.0	34.0	3.9	46.0	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
94.5	80.0	34.0	3.9	46.0	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
94.5	80.0	34.0	3.9	46.0	סך הכל
					מזה:
65.4	57.5	17.6	2.9	39.9	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
50.9	47.8	3.1	2.9	44.7	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
 ** יתרת חוב רשומה.
 *** הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

2. מידע נוסף על חובות פגומים

31 בדצמבר 2012					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ** חובות פגומים	יתרת ** חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ***	יתרת הפרשה פרטנית ***	יתרת ** חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ***	א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל
					ציבור מסחרי
65.5	57.2	27.7	2.5	29.5	בינוי ונדל"ן- בינוי
14	13.0	13.0	-	-	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
4.8	4.8	1.8	0.3	3.0	מסחרי- אחר
84.3	75.0	42.5	2.8	32.5	סך הכל מסחרי
0	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
7.5	3.1	-	0.7	3.1	אנשים פרטיים - אחר
91.8	78.1	42.5	3.5	35.6	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
91.8	78.1	42.5	3.5	35.6	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
91.8	78.1	42.5	3.5	35.6	סך הכל
					מזה:
70.3	60.9	25.3	3.5	35.6	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
55.8	46.5	10.9	3.5	35.6	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
 ** יתרת חוב רשומה.
 *** הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

31 במרץ 2013			2. מידע נוסף על חובות פגומים ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית
מזה:	הכנסות ריבית שנרשמו ****,***	יתרה ממוצעת של חובות פגומים **	
0.4	0.4	53.7	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.1	0.1	13.0	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	שרותים פיננסיים
-	-	8.5	מסחרי - אחר
0.5	0.5	75.2	סך הכל מסחרי
-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	3.9	אנשים פרטיים - אחר
0.5	0.5	79.1	סך הכל הציבור - פעילות בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	ממשלת ישראל
0.5	0.5	79.1	סך הכל פעילות בישראל

31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2012	2. מידע נוסף על חובות פגומים ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית
54.4	33.2	
0.2	0.1 ⁽¹⁾	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*
3.1	0.4	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים
0.2	0.1 ⁽¹⁾	* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 ** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
 *** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
 **** אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 1.4 מיליוני ש"ח.

(1) סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

31 במרץ 2013					2. מידע נוסף על חובות פגומים
יתרת חוב רשומה				ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל	
סך הכל***	צובר** לא בפיגור	צובר** בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר** בפיגור של 90 ימים או יותר		
					ציבור מסחרי
29.5	-	-	-	29.5	בינוי ונדל"ן- בינוי
10.8	7.7	-	-	3.1	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
2.9	0.2	-	-	2.7	מסחרי- אחר
43.2	7.9	-	-	35.3	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
4.6	0.5	-	-	4.1	אנשים פרטיים - אחר
47.8	8.4	-	-	39.4	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
47.8	8.4	-	-	39.4	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
47.8	8.4	-	-	39.4	סך הכל
31 במרץ 2012					
30.8	-	-	-	30.8	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
30.8	-	-	-	30.8	סך הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
 ** צובר הכנסות ריבית.
 *** נכללו בחובות פגומים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

31 בדצמבר 2012					2. מידע נוסף על חובות פגומים
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ***	צובר ** לא בפיגור	צובר ** בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ** בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
					ציבור מסחרי
37.3	7.8	-	-	29.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
3.1	-	-	-	3.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
3.0	-	-	-	3.0	מסחרי - אחר
43.4	7.8	-	-	35.6	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
3.1	-	-	-	3.1	אנשים פרטיים - אחר
46.5	7.8	-	-	38.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
46.5	7.8	-	-	38.7	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
46.5	7.8	-	-	38.7	סך הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
 ** צובר הכנסות ריבית.
 *** נכללו בחובות פגומים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013			2. מידע נוסף על חובות פגומים
יתרת חוב רשומה			
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
-	-	-	ציבור מסחרי
-	-	-	בינוי ונדל"ן- בינוי
-	-	-	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	שרותים פיננסים
**** -	**** -	1	מסחרי- אחר
**** -	**** -	1	סך הכל מסחרי
16.0	16.0	45	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
0.7	0.7	38	אנשים פרטיים - אחר
16.7	16.7	84	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	ממשלת ישראל
16.7	16.7	84	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	בנקים בחו"ל
16.7	16.7	84	סך הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
** צובר הכנסות ריבית.
*** נכללו בחובות פגומים.
**** יתרה נמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		2. מידע נוסף על חובות פגומים
בשלושה חודשיים שסתיימו ביום 31 במרץ 2013		
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לזוים בישראל
-	-	ציבור מסחרי
-	-	בינוי ונדל"ן- בינוי
-	-	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	שרותים פיננסיים
-	-	סך הכל מסחרי
2.6	38	אנשים פרטים - הלואות לדיור
1.1	49	אנשים פרטיים - אחר
3.7	87	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	בנקים בישראל
-	-	ממשלת ישראל
3.7	87	סך הכל פעילות בישראל
-	-	בנקים בחו"ל
3.7	87	סך הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
 ** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) * סוג החזר וסוג ריבית

31 במרץ 2013					
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת חוב רשומה			סך הכל*	
	מזה: ריבית משתנה*	מזה: בולט ובלון*	סך הכל		
592.4	4,466.6	134.9	5,405.0	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
63.5	1,426.8	16.3	1,597.3	מעל 60%	
4.0	19.7	0.1	42.8		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
659.9	5,913.1	151.3	7,045.1		סך הכל

31 במרץ 2012					
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת חוב רשומה			סך הכל*	
	מזה: ריבית משתנה*	מזה: בולט ובלון*	סך הכל		
615.8	5,526.4	101.2	6,860.0		סך הכל

31 בדצמבר 2012					
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת חוב רשומה			סך הכל*	
	מזה: ריבית משתנה*	מזה: בולט ובלון*	סך הכל		
638.6	4,352.0	123.6	5,332.7	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
56.9	1,483.2	20.1	1,662.2	מעל 60%	
4.5	20.9	0.9	45.6		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
700.0	5,856.1	144.6	7,040.5		סך הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון".

א - הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2012	2013	
693.0	659.9	698.5	הון רובד 1, לאחר ניכויים
338.0	310.9	331.1	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,031.0	970.8	1,029.6	סך הכל ההון הכולל

ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון

6,452.3	6,397.0	6,525.1	סיכון אשראי
148.2	101.7	91.4	סיכוי שוק
553.3	491.8	564.7	סיכון תפעולי
7,153.8	6,990.5	7,181.2	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ג - יחס ההון לרכיבי סיכון

באחוזים			
9.7	9.4	9.7	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.4	13.9	14.3	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.0	13.0	13.0	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2013						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
						נכסים
1,140.1	-	27.8	285.1	-	827.2	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,353.3	1.1	-	50.1	172.0	1,130.1	ניירות ערך
9,650.4	-	121.6	1,081.5	3,523.5	4,923.8	אשראי לציבור, נטו
116.5	116.5	-	-	-	-	בניינים וציוד
15.4	-	1.2	4.5	0.4	9.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
76.7	11.9	-	-	2.5	62.3	נכסים אחרים
12,352.4	129.5	150.6	1,421.2	3,698.4	6,952.7	סך הכל נכסים
						התחייבויות
9,958.9	-	324.9	1,115.0	2,959.1	5,559.9	פיקדונות הציבור
61.1	-	-	9.1	52.0	-	פיקדונות מבנקים
0.3	-	-	-	0.2	0.1	פיקדונות הממשלה
1,509.2	-	-	0.4	764.7	744.1	תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
21.5	-	0.2	8.3	-	13.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
102.9	37.3	-	-	-	65.6	התחייבויות אחרות
11,653.9	37.3	325.1	1,132.8	3,776.0	6,382.7	סך הכל התחייבויות
698.5	92.2	(174.5)	288.4	(77.6)	570.0	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	175.0	(252.8)	(0.2)	78.0	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
698.5	92.2	0.5	35.6	(77.8)	648.0	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2012						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
						נכסים
433.7	-	35.8	179.9	-	218.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,883.9	1.0	-	38.4	290.1	1,554.4	ניירות ערך
9,166.7	-	153.6	1,115.3	3,199.9	4,697.9	אשראי לציבור, נטו
83.7	83.7	-	-	-	-	בניינים וציוד
11.4	-	4.2	3.4	-	3.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים
54.0	10.3	-	-	1.2	42.5	נכסים אחרים
11,633.4	95.0	193.6	1,337.0	3,491.2	6,516.6	סך הכל נכסים
						התחייבויות
9,283.5	-	322.8	1,027.0	2,792.9	5,140.8	פיקדונות הציבור
73.5	-	-	15.5	58.0	-	פיקדונות מבנקים
1.9	-	-	-	0.3	1.6	פיקדונות הממשלה
1,538.2	-	-	2.9	615.1	920.2	תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
5.0	-	0.4	1.2	-	3.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
71.4	32.9	-	-	-	38.5	התחייבויות אחרות
10,973.5	32.9	323.2	1,046.6	3,466.3	6,104.5	סך הכל התחייבויות
659.9	62.1	(129.6)	290.4	24.9	412.1	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	132.6	(235.7)	-	103.1	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
659.9	62.1	3.0	54.7	24.9	515.2	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
						נכסים
1,360.6	-	50.3	293.0	-	1,017.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,163.0	1.1	-	2.7	189.7	969.5	ניירות ערך
9,581.4	-	127.4	1,097.4	3,474.7	4,881.9	אשראי לציבור, נטו
117.9	117.9	-	-	-	-	בניינים וציוד
20.9	-	3.8	5.5	-	11.6	נכסים בגין מכשירים נגזרים
47.7	4.7	-	-	2.5	40.5	נכסים אחרים
12,291.5	123.7	181.5	1,398.6	3,666.9	6,920.8	סך הכל נכסים
						התחייבויות
9,813.7	-	369.3	1,065.3	3,011.8	5,367.3	פיקדונות הציבור
63.3	-	-	10.9	52.4	-	פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	-	-	פיקדונות הממשלה
1,581.0	-	-	0.5	833.9	746.6	תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
16.4	-	0.4	2.0	-	14.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
123.0	35.4	-	-	-	87.6	התחייבויות אחרות
11,597.4	35.4	369.7	1,078.7	3,898.1	6,215.5	סך הכל התחייבויות
694.1	88.3	(188.2)	319.9	(231.2)	705.3	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	192.6	(280.8)	69.0	19.2	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
694.1	88.3	4.4	39.1	(162.2)	724.5	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

31 בדצמבר		31 במרץ				
2012		2012		2013		
הפרשה (2)	יתרה (1)	הפרשה (2)	יתרה (1)	הפרשה (2)	יתרה (1)	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:						
0.7	1,038.5	0.3	914.1	0.7	995.5	התחייבויות בלתי חוזרות שאושרו ועדיין לא ניתנו
0.2	32.9	0.2	137.6	0.2	20.8	ערבויות לרוכשי דירות
0.3	81.4	0.2	81.6	0.2	76.5	ערבויות להבטחת אשראי
0.5	80.5	0.3	89.1	0.5	89.2	ערבויות אחרות
0.2	134.4	0.2	132.3	0.2	139.3	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	80.1	-	73.4	-	71.4	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.9	1447.8	1.2	1,428.1	1.8	1,392.7	סה"כ

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

ב - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרץ		
2012	2012	2013	
171.5	158.7	169.7	חוזי שכירות לזמן ארוך

ג - תביעות

1. כללי

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

2. כנגד הבנק תלויה ועומדת בקשה לאישור תביעה ייצוגית כפי שמפורט כדלקמן:

ביום 12 ביולי 2010 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית בסך כולל של 10,692 אלפי ש"ח לכלל הקבוצה המיוצגת. בתביעה נטען כי הבנק לא הסיר את כל רישומי השעבודים הרשומים על שמו להבטחת הלוואות שכבר סולקו במלואן על ידי הלווים. לפיכך, נתבע כי הבנק יסיר רישומים אלו ויפצה לקוחות שהסירו רישומים אלו על חשבונם. בימים אלו מתקיימים הליכי גישור בתיק זה.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכויים כי הבנק ידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה הינם קלושים.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2013				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
(בלתי מבוקר)				
א. נגזרים ALM (1)(2)				
545.8	-	545.8	-	-
חוזי Forward				
537.4	-	-	437.4	100.0
Swaps				
1,083.2	-	545.8	437.4	100.0
סה"כ				
487.4	-	-	437.4	50.0
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים (1)				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
244.0	202.1	41.9	-	-
אופציות שנכתבו				
244.0	202.1	41.9	-	-
אופציות שנקנו				
488.0	404.2	83.8	-	-
סך הכל				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
7.3	-	7.3	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
1,578.5	404.2	636.9	437.4	100.0
סך כל				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (1)(2)				
14.1	-	13.7	-	0.4
שווי הוגן ברוטו חיובי				
20.2	-	8.8	10.6	0.8
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. נגזרים אחרים (1)				
1.3	0.9	0.4	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
1.3	0.9	0.4	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
15.4	0.9	14.1	-	0.4
סך הכל ברוטו חיובי				
21.5	0.9	9.2	10.6	0.8
סך הכל ברוטו שלילי				

(1) למעט נגזרי אשראי
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גדור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2012				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
(בלתי מבוקר)				
א. נגזרים מגזרים (1)				
18.6	-	-	18.6	-
Swaps				
18.6	-	-	18.6	-
סה"כ				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
			18.6	
ב. נגזרים ALM (1)(2)				
453.0	-	453.0	-	-
חוזי Forward				
63.6	-	-	63.6	-
Swaps				
516.6	-	453.0	63.6	-
סה"כ				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
			63.6	
ג. נגזרים אחרים (1)				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
340.5	317.3	23.2	-	-
אופציות שונכתבו				
340.5	317.3	23.2	-	-
אופציות שנקנו				
681.0	634.6	46.4	-	-
סה"כ				
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
19.9	-	19.9	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
1,236.1	634.6	519.3	82.2	-
סך כל הסכום הנקוב				
2. שווי הוגן ברטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים מגזרים (1)				
0.2	-	-	0.2	-
שווי הוגן ברטו חיובי				
-	-	-	-	-
שווי הוגן ברטו שלילי				
ב. נגזרים ALM (1)(2)				
9.2	-	9.2	-	-
שווי הוגן ברטו חיובי				
3.0	-	1.4	1.6	-
שווי הוגן ברטו שלילי				
ג. נגזרים אחרים (1)				
2.0	1.7	0.3	-	-
שווי הוגן ברטו חיובי				
2.0	1.7	0.3	-	-
שווי הוגן ברטו שלילי				
11.4	1.7	9.5	0.2	-
סך הכל ברטו חיובי				
5.0	1.7	1.7	1.6	-
סך הכל ברטו שלילי				

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גזור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2012					
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
			שקל - מדד	אחר	
(מבוקר)					
א. נגזרים ALM (1)(2)					
649.0	-	649.0	-	-	חוזי Forward
490.8	-	-	320.8	170.0	Swaps
1,139.8	-	649.0	320.8	170.0	סה"כ
			320.8	120.0	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
ב. נגזרים אחרים (1)					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
643.5	610.7	32.8	-	-	אופציות שנכתבו
643.5	610.7	32.8	-	-	אופציות שנקנו
1,287.0	1,221.4	65.6	-	-	סה"כ
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
65.5	-	65.5	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
2,492.3	1,221.4	780.1	320.8	170.0	סך כל הסכום הנקוב

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (1)(2)					
16.4	-	15.9	0.1	0.4	שווי הוגן ברוטו חיובי
11.9	-	3.5	6.4	2.0	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים אחרים (1)					
4.5	4.2	0.3	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
4.5	4.2	0.3	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
20.9	4.2	16.2	0.1	0.4	סך הכל ברוטו חיובי
16.4	4.2	3.8	6.4	2.0	סך הכל ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גדור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 במרץ 2013			
סך הכל	בנקים	בורסות	
(בלתי מבוקר)			
15.4	14.1	1.3	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
15.4	14.1	1.3	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
110.7	109.0	1.7	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
126.1	123.1	3.0	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 במרץ 2012			
סך הכל	בנקים	בורסות	
(בלתי מבוקר)			
11.4	9.4	2.0	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים ⁽¹⁾
11.4	9.4	2.0	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
56.5	53.6	2.9	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
68.2	63.0	5.2	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2012			
סך הכל	בנקים	בורסות	
(מבוקר)			
20.9	16.4	4.5	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים ⁽²⁾
20.9	16.4	4.5	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
61.5	55.6	5.9	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
82.4	72.0	10.4	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 31.3.2013, 31.3.2012, ו- 31.12.2012 15.4 מיליוני ש"ח, 11.4 מיליוני ש"ח ו- 20.9 מיליוני ש"ח בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. פרוט מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)

31 במרץ 2013					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
(בלתי מבוקר)					
100.0	-	100.0	-	-	חוזי ריבית (שקל- מדד)
437.4	93.4	344.0	-	-	חוזי ריבית (אחר)
636.9	-	36.5	173.8	426.6	חוזי מטבע חוץ
404.2	-	-	-	404.2	חוזים בגין מניות
1,578.5	93.4	480.5	173.8	830.8	סך הכל
31 במרץ 2012					
(בלתי מבוקר)					
82.2	18.6	63.6	-	-	חוזי ריבית (אחר)
519.3	-	-	193.9	325.4	חוזי מטבע חוץ
634.6	-	-	-	634.6	חוזים בגין מניות
1,236.1	18.6	63.6	193.9	960.0	סך הכל
31 בדצמבר 2012					
(מבוקר)					
170.0	-	100.0	-	70.0	חוזי ריבית (שקל- מדד)
320.8	-	320.8	-	-	חוזי ריבית (אחר)
780.1	-	37.3	186.0	556.8	חוזי מטבע חוץ
1,221.4	-	-	-	1,221.4	חוזים בגין מניות
2,492.3	-	458.1	186.0	1,848.2	סך הכל

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2013					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ (2)	רמה 3 (1)	רמה 2 (1)	רמה 1 (1)	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
1,140.1	154.1	-	986.0	1,140.1	מזמנים ופיקדונות בבנקים
1,352.2	-	51.1	1,301.1	1,352.2	ניירות ערך (3)
9,891.2	9,891.2	-	-	9,650.4	אשראי לציבור, נטו
15.4	-	14.1	1.3	15.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
13.2	13.2	-	-	13.2	נכסים פיננסיים אחרים
12,412.1	10,058.5	65.2	2,288.4	12,171.3	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
10,074.9	10,074.9	-	-	9,958.9	פיקדונות הציבור
69.6	69.6	-	-	61.1	פיקדונות מבנקים
0.3	0.3	-	-	0.3	פיקדונות הממשלה
1,557.8	292.9	-	1,264.9	1,509.2	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
21.5	-	20.2	1.3	21.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
62.9	62.9	-	-	62.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
11,787.0	10,500.6	20.2	1,266.2	11,616.6	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מזה: נכסים והתחייבויות אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2013, 31.03.2012 ו-31.12.2012 בסך 2,507.7 מיליוני ש"ח, 738.0 מיליוני ש"ח, 2,328.0 מיליוני ש"ח, 670.9 מיליוני ש"ח, ו-2,172.9 מיליוני ש"ח, 801.1 מיליוני ש"ח בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 8 א'.
- (3) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2012					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
יתרה במאזן	רמה 1 (1)	רמה 2 (1)	רמה 3 (1)	סה"כ (2)	
נכסים פיננסיים					
433.7	433.7	-	-	433.7	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,882.9	1,880.8	2.1	-	1,882.9	ניירות ערך (3)
9,166.7	-	-	9,363.7	9,363.7	אשראי לציבור, נטו
11.4	2.2	9.2	-	11.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
11.5	-	-	11.5	11.5	נכסים פיננסיים אחרים *
11,506.2	2,316.7	11.3	9,375.2	11,703.2	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
9,283.5	-	-	9,416.1	9,416.1	פיקדונות הציבור
73.5	-	-	81.0	81.0	פיקדונות מבנקים
1.9	-	-	2.0	2.0	פיקדונות הממשלה
1,538.2	1,229.6	-	327.2	1,556.8	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5.0	2.8	2.2	-	5.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
29.1	-	-	29.1	29.1	התחייבויות פיננסיות אחרות *
10,931.2	1,232.4	2.2	9,855.4	11,090.0	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
31 בדצמבר 2012					
(מבוקר)					
שווי הוגן					
יתרה במאזן	רמה 1 (1)	רמה 2 (1)	רמה 3 (1)	סה"כ (2)	
נכסים פיננסיים					
1,360.6	971.9	-	388.7	1,360.6	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,161.9	1,157.9	4.0	-	1,161.9	ניירות ערך (3)
9,581.4	-	-	9,744.9	9,744.9	אשראי לציבור, נטו
20.9	4.5	16.4	-	20.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6.3	-	-	6.3	6.3	נכסים פיננסיים אחרים *
12,131.1	2,134.3	20.4	10,139.9	12,294.6	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
9,813.7	-	-	9,865.8	9,865.8	פיקדונות הציבור
63.3	-	-	72.8	72.8	פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	-	פיקדונות הממשלה
1,581.0	1,208.4	-	425.6	1,634.0	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
16.4	4.5	11.9	-	16.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
83.1	-	-	83.1	83.1	התחייבויות פיננסיות אחרות *
11,557.5	1,212.9	11.9	10,447.3	11,672.1	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* סווג מחדש.

ביאור א8 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2013				
מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
905.5	-	2.2	903.3	אגרות חוב ממשלת ישראל
32.6	1.1	1.5	30.0	אגרות חוב חברות אחרות
938.1	1.1	3.7	933.3	סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
405.9	-	47.4	358.5	אגרות חוב- של ממשלת ישראל
9.3	-	-	9.3	אגרות חוב- למסחר
415.2	-	47.4	367.8	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.4	-	0.4	-	חוזי ריבית שקל מדד
-	-	-	-	חוזי ריבית- אחר
14.1	-	13.7	0.4	חוזי מטבע חוץ
0.9	-	-	0.9	חוזי מניית
15.4	-	14.1	1.3	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,368.7	1.1	65.2	1,302.4	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
0.8	-	0.8	-	חוזי ריבית- שקל מדד
10.6	-	10.6	-	חוזי ריבית- אחר
9.2	-	8.8	0.4	חוזי מטבע חוץ
0.9	-	-	0.9	חוזי מניית
21.5	-	20.2	1.3	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
21.5	-	20.2	1.3	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

ביאור א8 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2012			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)*	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)*
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
1,389.6	-	-	1,389.6
			אגרות חוב ממשלת ישראל
290.0	1.1	2.1	286.8
			אגרות חוב חברות אחרות
1,679.6	1.1	2.1	1,676.4
			סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:			
186.6	-	-	186.6
			אגרות חוב- של ממשלת ישראל
17.7	-	-	17.7
			אגרות חוב- למסחר
204.3	-	-	204.3
			סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
0.2	-	0.2	-
			חוזי ריבית- אחר
9.5	-	9.2	0.3
			חוזי מטבע חוץ
1.7	-	-	1.7
			חוזי מניות
11.4	-	9.4	2.0
			סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,895.3	1.1	11.5	1,882.7
			סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
1.6	-	1.6	-
			חוזי ריבית- אחר
1.7	-	1.4	0.3
			חוזי מטבע חוץ
1.7	-	-	1.7
			חוזי מניות
5.0	-	3.0	2.0
			סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5.0	-	3.0	2.0
			סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

* ברבעון הראשון לשנת 2012 הועברו מרמה 1 לרמה 2 סך של 2.3 מיליוני ש"ח.

ביאור א8 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)*	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)*	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
786.2	-	2.3	783.9	אגרות חוב ממשלת ישראל
14.1	1.1	1.7	11.3	אגרות חוב חברות אחרות
800.3	1.1	4.0	795.2	סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
362.7	-	-	362.7	אגרות חוב- למסחר
362.7	-	-	362.7	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.4	-	0.4	-	חוזי ריבית שקל מדד
0.1	-	0.1	-	חוזי ריבית- אחר
16.2	-	15.9	0.3	חוזי מטבע חוץ
4.2	-	-	4.2	חוזי מניית
20.9	-	16.4	4.5	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,183.9	1.1	20.4	1,162.4	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
2.0	-	2.0	-	חוזי ריבית- שקל מדד
6.4	-	6.4	-	חוזי ריבית- אחר
3.8	-	3.5	0.3	חוזי מטבע חוץ
4.2	-	-	4.2	חוזי מניית
16.4	-	11.9	4.5	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
16.4	-	11.9	4.5	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

* בשנת 2012 הועברו מרמה 1 לרמה 2 סך של 2.3 מיליוני ש"ח.

ביאור 9 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים		
שהסתיימו ביום 31 במרץ		
* 2012	2013	
		הכנסות ריבית
114.9	113.1	מאשראי לציבור
1.5	3.1	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
0.2	0.2	מפיקדונות בבנקים
11.3	6.2	מאגרות חוב
127.9	122.6	סך הכל הכנסות הריבית
		הוצאות ריבית
53.3	45.4	על פיקדונות הציבור
0.8	0.6	על פיקדונות מבנקים
19.5	16.2	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
73.6	62.2	סך הכל הוצאות הריבית
54.3	60.4	סך הכנסות ריבית, נטו
		פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
8.9	3.5	זמינות למכירה
2.4	2.7	למסחר
11.3	6.2	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

* סווג מחדש.

ביאור 10 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים		
שהסתיימו ביום 31 במרץ		
* 2012	2013	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
14.6	(1.3)	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
(13.5)	1.7	2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)
3. מהשקעה באגרות חוב		
4.6	3.6	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
(2.7)	-	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
1.9	3.6	סך הכל מהשקעה באג"ח
0.7	-	4. הכנסות מימון אחרות
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר		
0.2	(2.0)	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(0.1)	-	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽²⁾
0.1	(2.0)	סך הכל מפעילויות מסחר
3.8	2.0	סך הכנסות מימון שאינן מריבית

* סווג מחדש.

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור. מזה בגין הפרשי שער נגזרים ALM לימים 31.3.2013, ו- 31.3.2012 בסך 0.5 מיליוני ש"ח, 13.8 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) מזה חלק הרווחים וההפסדים הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן, לימים 31.3.2013, ו- 31.3.2012 בסך של 5.2 מיליוני ש"ח, 0.8 מיליוני ש"ח בהתאמה.

ביאור 11 - מגזרי פעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013						
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(בלתי מבוקר)						
60.4	-	(4.9)	10.6	5.3	49.4	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
25.1	-	2.0	7.3	2.7	13.1	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
-	-	5.4	(1.2)	(0.6)	(3.6)	הכנסות בינמגזריות
85.5	-	2.5	16.7	7.4	58.9	סך הכנסות
5.6	-	0.6	7.0	0.7	(2.7)	רווח נקי (הפסד)

* לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012						
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(בלתי מבוקר)						
54.3	-	(3.4)	9.1	5.0	43.6	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
27.3	0.1	3.8	5.9	2.9	14.6	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
-	-	5.2	(1.3)	(0.6)	(3.3)	הכנסות בינמגזריות
81.6	0.1	5.6	13.7	7.3	54.9	סך הכנסות
11.2	0.1	2.7	4.0	0.6	3.8	רווח נקי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012						
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(מבוקר)						
230.9	-	(17.1)	38.5	21.5	188.0	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
113.4	-	22.6	22.4	11.6	56.8	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
-	-	22.0	(5.0)	(2.4)	(14.6)	הכנסות בינמגזריות
344.3	-	27.5	55.9	30.7	230.2	סך הכנסות
36.1	-	14.6	15.0	2.8	3.7	רווח נקי

* סווג מחדש.

ביאור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

סה"כ	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2013 ולשנת 2012 (לא מבוקר)		
1.1	1.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
(1.4)	(1.4)	שינוי נטו במהלך התקופה
(0.3)	(0.3)	יתרה ליום 31 במרץ 2013
(11.6)	(11.6)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
3.8	3.8	שינוי נטו במהלך התקופה
(7.8)	(7.8)	יתרה ליום 31 במרץ 2012
שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2012 (מבוקר)		
(11.6)	(11.6)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
12.7	12.7	שינוי נטו במהלך התקופה
1.1	1.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2013 ולשנת 2012 (לא מבוקר) ולתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)

לשנה שנסתיימה ביום			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום					
2012 בדצמבר 31			2012 במרץ 31			2013 במרץ 31		
מבוקר			לא מבוקר					
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
19.5	(10.1)	29.6	5.2	(2.2)	7.4	0.9	(0.5)	1.4
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
(6.8)	3.5	(10.3)	(1.4)	0.5	(1.9)	(2.3)	1.3	(3.6)
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד								
12.7	(6.6)	19.3	3.8	(1.7)	5.5	(1.4)	0.8	(2.2)
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה								

ביאור 13 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. ביום 7 בינואר 2013 התקשרה ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה בהסכם, עם צד ג' לא קשור לבנק, למכירת פעילות ניהול התיקים, כמשמעותה בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, המנוהלת על ידה. ביום 21 במרץ 2013 הושלמה העברת פעילות ניהול התיקים של חברת הבת לצד ג' לא קשור לבנק, בהתאם להסכם שבין הצדדים. יצוין כי ההכנסות שנבעו לחברת הבת מהפעילות הנמכרת כאמור, וכן התמורה בגין המכירה כאמור, הן בסכום שאינו מהותי לבנק.
2. ביום 21 במרץ 2013, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר. לפרטים ראה ביאור 1 מדיניות חשבונאית סעיף 33 תת סעיף ב'.
3. בתקופת הדוח וכן לאחריה הבנק מנהל מגעים עם חברת כלל פיננסים בע"מ לרכישת חבר הבורסה שבבעלותה ו/או פעילות חבר הבורסה, אולם למועד פרסום הדוח טרם התגבש הסכם מחייב בעניין זה וטרם סוכמו פרטים מהותיים לגבי העסקה, לרבות התמורה בגינה. כמו כן, העסקה טרם אושרה עקרונית על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, וממילא בשלב זה אין כל וודאות שהעסקה תתממש.

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב

רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציין

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית

אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף פסגת זאב

שד' משה דיין 164, ירושלים

סניף קיריין

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין

קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

סניף כרמיאל

מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

בנק ירושלים

כתובתנו באינטרנט:

www.bankjerusalem.co.il